

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Potopitve ladij z novim nemškim orožjem

Številne potopitve

V današnji številki poročamo med voj-
nimi dogodki na morju, da se je potopil
radi eksplozije nemške mine veliki hol-
landski potniški parnik »Simon Bolivar«.
Usoda potopitve radi min je zadela v teku
48 ur ob obali Anglije še nadaljnjih pet
ladij in med temi tudi jugoslovanski par-
nik »Carica Milica« s 6000 tonami, ki je
zadel v bližini vzhodne angleške obale na
blodečo nemško mino in se potopil. Po po-
ročilih iz Londona so se potopile v noči
19. novembra še tri ladje, katere so na-
letele na nemške mine. Italijanska ladja
»Grazia« je zadela na mino zadnje nede-
ljo zjutraj. Ladja se je potopila v nekaj
minutah. Eksplozija je ubila pet ljudi. Na
kraj nesreče sta takoj prihiteli dve ladji
in rešili 29 oseb. Litvanski parnik »Kau-
nas«, ki je plul proti Angliji, je naletel v
bližini Rotterdama na mino in se pogrez-
nil. Od 29 mož posadke je samo eden ut-
nil. Končno sta se še potopili v zgoraj
omenjenem času radi eksplozije nemških
min švedski 1586 tonski parnik »Börjes-
sen« in angleški 2492 tonski parnik »Black

Hill«. S slednje ladje se je izkrcalo v an-
gleški luki 22 oseb. V drugem pristanišču
vzhodne Anglije je stopilo na suho 13 bro-
dolomcev s parnika »Börjessen«, osem od
njih je bilo hujše ranjenih, šest mornarjev
je pa utonilo. Brodolomce je rešila neka
jadrnica, potem ko se je borila tri ure z
valovi.

Vzrok potopitev magnetične mine

Številne potopitve zavezniških in zlasti
še nepristranskih trgovskih in prometnih
ladij, ki zadevajo na plavajoče mine, dajo
sklepati, da ne gre za mine, katere so se
odtrgale po naključju ter plavajo po od-
prtih morjih, ampak za mine, katere so
Nemci nalašč izpustili. Te mine so izde-
lane na poseben način in opremljene z moč-
nimi magneti. Na nedvoumen način je to
ugotovila preiskava, ki so jo uvedli Danci
ob priliki potopitve njihove ladje »Cana-
da«. Verjetno je, da so tudi potopitve zgo-
raj navedenih ladij povzročile magnetične
mine, ki jih parnik privlačuje k sebi, ka-
dar zaidejo v njegovo bližino in potem pa
ob dotiku takoj eksplodirajo.

Prodaja nemških trgovskih ladij Rusiji

Sedanja vojna je zalotila pretežno veči-
no nemških trgovskih in prometnih ladij
na odprtih morjih in po pristaniščih raz-
nih nevtralnih držav v vseh delih sveta.
Pri strogi angleško-francoski zapori na
morju ne morejo te ladje nikamor in so
za Nemčijo brez vsake koristi in ji bodo
v primeru zavezniške zmage vse še zaple-
njene. Nemčija hoče prodati svojo trgo-
vsko mornarico Rusiji. Kot prvi nakup naj
bi dala Nemčija Rusiji za 20 milijonov
trgovskih ladij, med njimi tudi veleparnik

»Bremen«, ki se je zatekel koj po izbruhu
vojne na povratku iz Njujorka v rusko
pristanišče Murmansk. Rusija bi naj pla-
čala ladje z vojnim in drugim blagom. Po
japonskih poročilih se vršijo med Nemčijo
ter Rusijo tajna pogajanja o prodaji 20
ruskih podmornic Nemčiji. V očigled na-
vedenemu poročilu o barantanju z ladjami
izjavljata angleška in francoska mornari-
ca, da bosta smatrali za sovražno vsako
nemško trgovsko ladjo, katera bi plula pod
rusko zastavo.

Nedelja nesreč

Zadnje nedeljo se je zgodilo po raznih
državah več vremenskih ter prometnih ne-
sreč, katere so tirjale precejšnje število
človeških žrtev. V Nemčiji pri Spandauu
se je dogodila velika železniška nesreča.
Brzovlak, ki vozi na progji Berlin—Ham-
burg, je trčil v osebni vlak. Pri tem je bilo
devet potnikov mrtvih, 20 ranjenih. —
Nad Belgijo in Dansko je divjalo silovito
neurje. V parku belgijskega prestolnega
mesta Bruselj je ruval vihar drevesa s ko-
reninami vred. Po belgijskih pristaniščih
so se manjše ladje ter barke odtrgale. Te-
lefone in brzozjavne zveze so bile nekaj
časa prekinjene. V nedeljo popoldne pa
sta trčila v Belgiji ne daleč od vasi Sten-
berg dva tramvaja. Pri tem je bilo deset
ljudi ranjenih. Na Danskem je bilo v ve-

likem neurju ob življenje pet ljudi. Mate-
rialna škoda je zelo velika. — V Španiji
se je zgodila v noči na nedeljo na cesti
med Granado in Seville avtomobilska ne-
sreča, pri kateri je bil nevarno ranjen ge-
neral Fidelio Davilla, ki je bil za časa
španske državljanske vojne vojni minister,
pozneje pa je prevzel poveljstvo nad se-
vilskim okrožjem. — Iz prestolnega mesta
Avstralije Sidnej je prispelo poročilo, da
sta trčili tamkaj nad letališčem dve av-
stralski vojni letali in se je ubilo šest vo-
jakov. — Iz doslej še neznanega vzroka je
nastala na petrolejski ladji »Mowinckle«, ki
pripada podružnici panamske ameriške
prevozne družbe Standard Oil Compagny
v New Jerseju, eksplozija, ki je porušila
most.

Krošnjarijem idej!

Kadar nekaj dni dežuje, se pojavijo na
potih razne deževne gliste, ki nam vsa pota
oslinijo. Ko se zopet sonce pokaže, pa spet
izginejo pod zemljo.

Menda imamo pri nas sedaj političen dež.
Kar mrgoli raznih političnih agentov, eni
prihajajo osebno, drugi pošiljajo svoje li-
ste, tretji svoja pisma itd. Za vsemi pa se
vleče kakor slina pritajena laž.

Kaj hočete med nami, katoliškimi Slo-
venci? Kaj glodate na naši verski zaved-
nosti? Ali mislite, da smo svojo sveto vero
prejeli le kot navadno obleko, ki jo bomo
na vaše prigovarjanje slekli? Nikdar ne!
Zaman si prizadevate, da bi s svojim »na-
cionalizmom« ali s svojim »boljševizmom«
skušali nadomestiti našo sveto vero v Kri-
stusa, katerega nauk nam hrani sveta ka-
toliška Cerkev.

Kaj hočete med nami, katoliškimi Slo-
venci? Mar mislite, da smo mi Slovenci od
včeraj, kakor vi, vi, ki ste bili svoj čas
nemškutarji, vi, ki ste bili nato Jugosla-
veni, vi, ki ste danes na pol Slovenci in na
pol Hrvati, vi, ki ne veste, kaj bo treba
jutri biti in imate tudi za vsak tak slučaj
že pripravljeno politično srajco v svoji
omari!

Mi vas še poznamo, četudi prihajate vsa-
ko leto z drugo firmo, pa ste vedno isti
čifut idej, ki skuša prodajati to, kar bi
morda najbolje šlo. Mi vam ne verujemo,
mi vas nočemo niti poslušati in se vam
smejimo, ko v prepiru postavljate svoje
šotore kot krošnjariji pri božji poti in po-
nujate svoje »ideje«. Te vaše »ideje« nas
ne bodo premotile, če jih še tako lectarsko
lepo namažete. Vaša »Slovenska kmetijska
stranka«, spočeta v Ljubljani, rojena v
Zagrebu, bo pokopana v Sloveniji. Vaša
»Kmetijsko delavska stranka«, ki ni ne tič
né miš, bo zavržena od kmeta in od de-
lavca. Vaša »Zveza delovnega ljudstva« je
samo organizacija brezposelnih politika-
strov, ki bi radi, da bi narod delal zanje.
Krošnjariji, spravite svojo robo in pojdite!

**Naša možata beseda je: Mi smo katoliški
Slovenci, mi vemo, da moramo posebno v
teh časih biti enotni, da moramo posebno
v teh časih zaupati v eno samo naše vod-
stvo, ki nam kaže našo pot in naš program,
in to je: dr. Anton Korošec, ki nam ustvar-
ja svobodno Slovenijo v svobodni Jugo-
slaviji!**

Vojna

Zapadno bojišče

Razgibanost nemškega letalstva

Poročilo iz Pariza z dne 14. novembra pravi, da je bilo nemško letalstvo 13. novembra najbolj razgibano in najbolj delavno od začetka sovražnosti na zapadnem bojišču.

Predvsem so izvršili ta dan štiri nemški bombniki dvakrat napad na angleško Šetlandsko otočje in so vrgli skupno 12 bomb, od katerih je bila vsaka težka najmanj 250 kg. Štiri bombe so padle v morje, štiri približno 800 metrov proč od šole, v kateri se je vršil pouk, a niso povzročile škode, pač pa so izkopale 3 m globoke in 7 m široke lijake.

Istčasno, ko so letela nemška letala nad Šetlandskimi otoki v severnem delu Velike Britanije, je nemško letalsko poveljstvo poslalo več ogledniških letalskih skupin nad severovzhodno Francijo. Dve skupini letal sta prispeli 13. novembra zjutraj in popoldne do Pariza. Tu jih je pregnal protiletalski ogenj ter so se vrnila preko Belgije v svoja oporišča. Zaradi megie, ki je ležala ves dan nad Francijo, prevladuje prepričanje, da letala niso mogla zbrati dosti podatkov in narediti večjega števila fotografičnih posnetkov.

Nemci odložili načrt vojnega pohoda preko Belgije ter Holandije

Zadnjič smo poročali, da sta naslovila belgijski kralj in holandska kraljica na vojskujoče se države mirovno poslanico, katera je bila v naprej obsojena v neuspeh. Belgija in Holandska pa sta izpustili v svet mirovnega goloba predvsem radi tega, da bi opozorili javnost, ker jima grozi nevarnost, da si izberejo Nemci ravno ti državi za pozorišče velike ofenzive proti Angležem ter Francozom.

Casopisje je tudi poročalo, da je Nemčija zbrala na mejah Belgije ter Holandske kar največjo vojaško silo in jo oskrbela z vsem potrebnim za napad.

Nemških napadalnih priprav so se Belgijci in Holanci tako prestrašili, da so ukrenili po svojih močeh vse, da onemogočijo tehnično najboljše opremljeni nemški armadi tako zvani bliskoviti pohod, katerega se je poslužila napram Poljakom.

V očigled nemški nevarnosti so šli Holanci tako daleč, da so segli po svojem skrajnem obrambnem sredstvu — poplavi. Holandija leži meter in še več niže nego morska gladina. Dvojna črta nasipov in utrjenih delov obale jo varuje pred morjem, a to ne zadošča, kajti deževnica se ne more nikamor odtekat. In tako delujejo podnevi in ponoči, leto za letom velikanske črpalne postaje, ki spravljajo vodo iz tisočev prekopov in skozi cevi na drugo stran nasipov.

Holanci imajo tri pripomočke, da svojo deželo poplavijo: če prebijejo nasipe, če odprejo zatvornice in če ustavijo črpalke. Vsak izmed teh pripomočkov bi že sam zase zadostoval, da spremeni vso de-

želo v ogromno močvirje. Vsi trije skupaj obložijo deželo s povprečno dva metra debelo vodno plastjo, ki mora v njej utoniti vsako vozilo, tudi največji tank. Samo holandski jug, od Masstrichta do Tilburga, bi ostal nad vodo, a v središču dežele bi ostali nad njo zvišani bregovi prekopov, železniški nasipi, cestni nasipi in mostovi. Na te črte je postavljena holandska armada.

Holandska vlada je izvedla izpraznitev tistih obmejnih krajev, ki se dajo poplaviti. Tehnične čete so podrle prve jezove in spustile vodo, ki je poplavila veliko ozemlje, čez katerega je vsak promet nemogoč. Odrejeno je vse potrebno za poplavo večjih pokrajin. Vse vojaško važne točke so stalno zastražene. Holanci izpopolnjujejo utrdbe in postavljajo topove za obrambo pred letali.

Ko se je nemško vrhovno poveljstvo prepričalo, da so pripravljeni Belgijci in predvsem pa Holanci na najbolj resni ter nezlomljivi odpor, je opustilo za enkrat

Dogodki na morju

Črni dan za angleško mornarico

Poveljstvo angleške mornarice je objavilo 14. novembra, da je zadel angleški rušilec ob nemško prosto plavajočo mino in se potopil. Pri nesreči je bil ubit en član posadke, šest jih pogrešajo, 15 članov posadke, med njimi trije častniki, pa je bilo ranjenih. Okoli 70 preživelih članov posadke je bilo izkrcanih v neki angleški luki. Angleži trdijo, da ta izguba ni velikega pomena, ker ima Anglija okrog 200 rušilcev.

V bližini mesta, kjer se je potopil omenjeni rušilec, je bila ponoči potopljena tudi 8000 tonska angleška trgovska ladja »Matra«. Dva člana posadke sta bila ubita, 22 rešenih mornarjev je ranjenih.

Nadalje je neka nemška podmornica potopila angleško ribiško ladjo »Craswell«. Od 13 moč posadke jih pogrešajo sedem, ostale je vzela podmornica na krov in so bili potom druge ribiške ladje izkrcani v Angliji.

Nič boljši dan nemške mornarice

Angleška vojna mornarica je prestregla dne 13. novembra velika nemška trgovinska parnika »Mecklenburg« (8000 ton) in »Parana« (6000 ton). Posadki obeh ladij sta se izkrcali v rešilne čolne, nakar so angleške vojne ladje obe ladji potopile s topovskimi strelji, da ne bi ovirali plovbe.

Norveški parnik »Jenny« je 14. novembra priplul v portugalsko pristanišče Oporto. Parnik je med potjo ustavila nemška podmornica ter zahtevala, naj ji da živež, če ne, bo torpediran. Kapitan je Nemcem dal krompir, sladkor, kruh in druge potrebščine, nato so ga Nemci pustili dalje. Čez čas pa so s parnika videli, kako je začela podmornico preganjati an-

svoje načrte za odločilni vojni pohod preko Belgije ter Holandije in zatrjuje obema državam nedotakljivost od svoje strani, dokler bosta znali obvarovati strogo nepristranost.

Največja in najbolj resna napetost med Nemčijo, Belgijo in Holandsko je ob pričetku minulega tedna popustila in 15. novembra so že ugotovila francoska izvidniška letala, da ob nemški meji z Belgijo in Holandijo ni opaziti nobenega posebne premikanja nemških čet. Tudi na železnicah in cestah, ki vodijo k meji, ni opaziti posebnega prometa.

Važna sklepa zavezniškega velikega vojnega sveta

V Londonu se je sestal 17. novembra veliki skupni zavezniški vojni svet. Ob tej priliki sta bila storjena dva zelo važna sklepa: 1. angleško in francosko svetovno vladarstvo se združita gospodarsko za dobo vojne; 2. Angleži prevzamejo vrhovno poveljstvo zavezniškega letalstva. Ako bi se sprožila velika odločilna bitka v zraku, bo naletel sovražnik na edinstvo v vojskovanju zavezniškega letalstva.

gleška bojna ladja ter vrgla proti njej več podvodnih bomb. Kmalu so se na površju pokazali veliki madeži olja, iz česar sklepajo, da je bila podmornica uničena.

Razen podmornice, katero omenja kapitan parnika »Jenny«, sta bili potopljeni še dve nemški podmornici v Severnem morju v boju z angleškimi oboroženimi trgovskimi ladjami, katere sta napadli.

Neka angleška trgovska ladja se je borila z nemško podmornico pet ur in jo je nazadnje le zadela v polno, da se je pogreznila za vedno.

V desetih tednih vojne zaplenjeno za Nemčijo namenjeno blago

Angleške nadzorne postaje za vojno tihotapstvo javljajo, da je bilo v teku desetih tednov vojne skupno zaplenjenega 426.000 ton blaga, namenjenega v Nemčijo. Med tem blagom je 3500 ton kave.

Razmerje med angleško in nemško vojno mornarico

Po najnovejših podatkih poseda Anglija 14 velikih vojnih ladij, Nemčija 5; Angleži imajo 5 nosilcev letal, Nemci nobenega. Težkih križark ima Anglija 15, Nemčija 2. Drugih križark ima Anglija 43, Nemčija 6; rušilcev Angleži 179, Nemci 22. Nemčija prekaša Angleže v podmornicah, katerih ima 65 nasproti 57 angleškim, ter v torpedovkah. Pač pa so Angleži naročili v Ameriki 1000 malih lovskih ladij na podmornice, ki bodo dva- do trikrat hitrejšje od nemških podmornic in bodo pravi strah na morju.

Holandsko potniško ladjo potopila nemška mina

Nad osem tisoč ton velika holandska potniška ladja »Simon Bolivar« je v noči na 19. november blizu angleške obale zadela

Resen položaj na Češkem

Nemiri na Češkem v neoški luči

Odkar se je začela sedanja vojna in se je polastila Nemčija dela Poljske z ognjem ter mečem, tiščijo v češko-moravskem pokroviteljstvu ali protektoratu v ospredje resni nemiri čeških narodnjakov. Nprestano se ponavljajoči krvavi spopadi so dosegli v zadnjem času tak višek, da jih ni mogla več pokriti s plaščem molka Nemčija, ampak je izdala par uradnih obvestil o resnih dogodkih, kojih pozorišče je bila predvsem Praga in še druga večja mesta.

Nemško uradno poročilo prizna, da so zakrivili nemire in obračunavanja z nemškimi predstavniki oblasti slušatelji čeških visokih šol. Kot kazen za povzročanje spopadov je nemška oblast zaprla češke visoke šole za dobo treh let. V Pragi in drugih mestih je bilo ustreljenih 12 Čehov, večje število pa zaprtih. Med ustreljenimi sta dva češka policijska častnika. Kot vzrok za tako oster nastop navaja nemška oblast vojno stanje, v katerem je Nemčija, in napadalna dejanja Čehov proti osebam nemške narodnosti, ki so se končala s smrtnim izidom.

Nemška oblast je v večini protektorata razglasila preki sod.

Angleži o dogodkih v Pragi

Angleško poročilo o dogodkih na Češkem pravi: Že od 28. oktobra, na dan obletnice češke samostojnosti, ko je prišlo v mnogih mestih na Češkem in Moravskem do krvavih spopadov, je vzpostavljala nemška policija z ostrimi protiukrepi red, ker je zavladalo v vsem protektoratu vznemirljivo vzdušje. Povsod so bile čete nemške policije (Gestapo) in napadalnih (SS) oddelkov ojačene.

Po neuspeli komediji v Münchenu dne 8. novembra na Hitlerja in njegove najzvestejše je bilo zaprtih mnogo Čehov. Dne 15. novembra je prišlo v Pragi do dijaških nemirov radi tega, ker je Nemčija zahtevala od Češke, naj vlada protektorata izjavi, da je v vojnem stanju z Anglijo ter Francijo kot odgovor na snovanje češke armade v Franciji.

Dijaštvo se je zbiralo pred starim magistratom, kjer se nahaja spominska plošča »Neznanemu junaku«. Iz množice je bilo slišati klice »Živela svobodna Češko-slovaška!« Nemške oblasti so pozvale praško policijo, da kar najodločneje razžene manifestante in da prepreči v Pragi vsako sumljivo zbiranje. Policija je nastopila,

na nemško blodečo mino in se potopila v najkrajšem času. Ladja je bila na potu iz Amsterdama v osrednjo Ameriko in holandsko Indijo. Na ladji je bilo okrog 400 ljudi. Po prvih poročilih je izgubilo življenje ob sami eksploziji 140 ljudi in med temi tudi kapitan ladje. Ranjenih je bilo okrog 90 ljudi. Potapljajočemu parniku so takoj priplule na pomoč razne ladje, katere so prepeljale rešene potnike na angleško obalo. Število rešenih znaša 230 odraslih in 15 dojenčkov. Ranjence in med temi otroke izpod deset let, so oddali v londonske bolnišnice. Več rešenih potnikov trdi, da je bil »Simon Bolivar« torpediran.

toda očitali so ji, da ni dovolj ostra in zato so bili poklicani na ulico nemški policijski oddelki.

Nemci so razširili izredno strogi zakon o zaščiti države in koristi nemškega naroda na vse ozemlje protektorata.

Po tem razglasu je znatno ojačena nemška policija 17. novembra v noči zaprla do 2000 dijakov in dijakinj. Ob priliki tako številnih aretacij je prišlo do hudih in krvavih spopadov. Nekaj sto dijakov je pozneje policija izpustila, a večina je ostala v zaporih in bo odpeljana najbrž v koncentracijska taborišča, v kolikor ne bo postavljena pred nemška nagla sodišča.

Devet dijakov, o katerih pravijo nemške oblasti, da je bilo dokazano njihovo protinemško rovarjenje, je bilo 17. novembra ustreljenih. Istočasno je pričela tudi stroga preiskava pri praški policiji in je bila aretirana cela vrsta stražnikov, podčastnikov in častnikov. Nekateri so bili postavljeni pred naglo sodišče. Zatrjujejo, da jih je bilo nekaj že postreljenih. Preiskave se vršijo tudi med praškim meščanstvom in po deželi. Pričakujejo se aretacije nadalj-

Kaj pravijo odgovorni činitelji?

Angleški mornariški minister o zboljšanju položaja za zaveznike

Angleški mornariški minister Churchill je imel po radiu govor, v katerem je naglasil, da se je v desetih tednih vojne obrnil položaj v vidno korist zaveznikov. G. minister je rekel dalje, da je čas najboljši zaveznik Velike Britanije in Francije. Ako prebijeta zimo brez večjih pretresljajev, bo dobljen že prvi del te vojne. Spomladi bo položaj še neprimerno ugodnejši. Pri tem pa ne smemo tudi pozabiti, da se je od začetka vojne marsikaj spremenilo v našo korist. Italija, za katero smo se bali, da bo stopila na stran naših sovražnikov, je ostala nepristranska in se vedno bolj vrača k prijateljstvu z Veliko Britanijo. Med nami in Japonsko niso nastali nobeni novi spori. Turčija se je zvezala z zavezniki z vojaško pogodbo. Vlada sovjetske Rusije je pa s svojim posegom zaprla

njih zastopnikov češkega narodnega življenja.

Praga je zadnje dni kakor izumrla. Gledališča in kinematografi so prazni. Ljudje se držijo doma. Predsednik Hacha, ki se nahaja v Lanech, in že nekaj časa boleha, je hudo obolel, da se bojijo za njegovo življenje. Glede predsednika Hache je objavila londonska radijska postaja 18. novembra, da je interniran ali priprt, ker ni hotel podpisati nekaterih ukrepov, katere mu je predložila nemška oblast.

Londonski radio od 19. novembra je poročal, da so aretirali Nemci ta dan v Pragi in drugih čeških mestih nad 50.000 Čehov in so jih mnogo že odpravili v zloglasno rajhovsko koncentracijsko taborišče Buchenwald.

Nemci delajo na to, da pride na Češkem do spremembe vlade, katero bi naj podpisala češka fašistična skupina.

Z ozirom na dogodke na Češkem in Moravskem so vsa češka poslaništva in konzulati v Angliji, Franciji, Ameriki in še drugih državah, ki ne priznavajo zasedbe Češke po Nemčiji, razobesili v znak žalosti zastave na pol droga. V vseh teh državah vlada silno razburjenje in časopisje ostro obsoja postopanje nemških oblasti s Čehi.

Nemčiji za vselej pot proti vzhodu in severu. Združene ameriške države nas podpirajo.

Churchill je zaključil svoj govor z besedami: »Ker so Rusi zaprli Nemcem pot na vzhod ter sever, se je pričela Nemčija pripravljati za napad na dva stara kulturna naroda na zahodu, na Belgijo in Holandsko, ki naj bi sledili usodi Češko-slovaške ter Poljske. Nemški nacionalni socialisti sicer obljublajo Belgiji in Holandiji, da nimajo takih namenov, toda njihovim obljubam ne more nihče več verjeti. Gotovo je le eno, da se bo usoda Belgije in Holandije rešila prav tako kakor usoda Avstrije, Češko-slovaške in Poljske, z zmago Velike Britanije in Francije. Ako nas premagajo, bo vse zasluženo in Združene ameriške države se bodo potem edine še lahko ponašale kot zadnji otok človečanske svobode, ako pa zmagamo mi, bo zasijala svoboda vsem.«

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Imenovani senatorji. S kraljevim ukazom je bilo imenovanih 37 novih senatorjev. Od Slovencev sta bila imenovana g. dr. Anton Korošec, bivši predsednik senata, in dr. Franc Kulovec, bivši senator, minister in poslanec. Z izvoljenimi štirimi senatorji imamo Slovenci sedaj šest zastopnikov v senatu.

V DRUGIH DRŽAVAH

Podkarpatske hoče k Rusiji. Podkarpatsko Ukrajino so po zasedbi Češke in Moravske po Nemcih po večini zasedli Madžari. Z zasedbo delov Poljske po Rusiji so ji pripadli vsi bivši poljski Ukrajinci. Radi zedinjenja Ukrajincev iz sovjetske Rusije in bivše Poljske se je razpredla med madžarskimi Ukrajinci širokopotezna propaganda za priključek k sovjetski

Rusiji. Mnogo Ukrajincev je že pobegnilo preko Karpatov, kjer so stopili v stike z uglednimi ukrajinskimi politiki sovjetske Rusije. Pričakujejo, da se bo iz zahodne Ukrajine začela dosledna akcija za priključitev podkarpatske Ukrajine k Rusiji.

Ves svet občuduje junaške Fince. Po zasedbi Poljske je Rusija kar pozobala tri baltiške države: Litvo, Letonsko ter Estonijo. Ni sicer teh držav zasedla ter jih priključila sovjetski zvezi, pač pa si je ustvarila v vseh treh pomorska, letalska in kopna oporišča, iz katerih vlada in gospodari nad vsem Baltikom pod pretvezo, da jo vežejo z baltiškiimi državami nenapadalne pogodbe. Ko je pa hotela Rusija po navedenem receptu zagospodariti nad komaj štirimilijonsko Finsko, katera bi imela za sovjete največji pomen, ker je oddaljeno najvažnejše rusko pristanišče

Leningrad komaj 32 km od finske meje, je zadela na najbolj trd oreh. Finci so se začeli pogajati z Rusi in so bili pripravljeni sprejeti nekatere ruske zahteve, katere pa bi nikakor ne zmanjšale finske neodvisnosti. Finska bi odstopila Rusom par otokov in popravila mejo na severu, a je odločno odklonila s sovjeti nenapadalno pogodbo in odstop takega ozemlja, s katerega bi Rusija prej ali slej lahko zavladala nad Finsko. Pogajanja med obema državama so se vlekla nad dva meseca, a so jih pred kratkim Finci prekinili, ne ozi-raje se na rusko ogromno vojaško premoč. Rusi so zbrali ob finski meji 15 divizij, Finska pa ima pod orožjem 25 letnikov vojnih obveznikov ter je spremenila vso Finsko v vojno taborišče. Kljub tisočeri in tisočeri premoči pa si Rusi ne upajo udariti z orožjem po Fincih in jih prisiliti k popustljivosti. Ves svet občuduje neustrašene Fince in je sedaj prepričan, da bi si ne bili upali Rusi podjarmiti nasilnim potom Litve, Letonske ter Estonske, ako bi se bile uprle sovjetskim zahtevam po zgledu Finske. Junaštvo pritlikave Finske, ki je samostojna komaj od leta 1917, pa razgalja pred svetom neudarnost in trhlost ogromne ruske armade, ki bi najbrž razpadla, ako bi prišlo do resničnega oboroženega spopada.

Nov položaj na Daljnem vzhodu. Angleška in francoska vlada sta sporočili po svojih poslanikih japonski vladi v Tokiu, da sta dali svojim vojaškim posadkam na severnem Kitajskem ukaz, da se takoj odstranijo. S to gesto, ki jo je vsa Japonska pozdravila z velikim navdušenjem, je ustvarjen čisto nov položaj za nadaljnji razvoj odnošajev med Anglijo in Francijo na eni strani ter Japonsko na drugi strani. Izgleda, da je ta korak naperjen proti Rusiji, ker bo sedaj imela Japonska samo enega nasprotnika, in to so komunisti.

Japonci vdrli na čisto novem mestu na Kitajsko. Japonci so se izkrkali čisto na novo v Pakhoju, 165 km vzhodno od francoske Indokine, v pokrajini Kvantung, in bodo začeli od tam nov vdor na Kitajsko. Glede najnovejšega japonskega vojnega pohoda proti Čangkajšekovi Kitajski zagotavlja japonska vlada uradno, da ni naperjen proti nobeni evropski velesili.

Rusi na straži ob finski meji

Po krščanskem svetu

Katoliško gledališče. Katoličani Zedinjenih držav Severne Amerike vodijo energičen boj zoper tri reči, ki danes najbolj kvarijo ljudi, osobito mladino, in te so: književnost, kino, gledališče. Njihov boj ni samo negativen, to je odklanjanje slabe knjige, pohujšajočega kina, kvarnega gledališča. Njihov boj je tudi pozitiven: ustvarjajo dobre knjige, poučen in spodbujajoč kino, duha in srce dvigajoče odrske igre. Kar se tiče katoliškega gledališča, je vse gibanje še v začetku razvoja, vendar pa je že rodilo lepe sadove. Vršila sta se že dva kongresa za katoliško gledališče. Prvi je bil leta 1937 v Čikagu, ki je dal pobudo za ustanovitev čim več katoliških gledaliških društev, ki se naj združijo v posebno zvezo. To se je zgodilo. Drugi kongres v juniju letošnjega leta v Washingtonu je mogel ugotoviti velik porast katoliških gledaliških društev, ki so včlanjena v osrednji zvezi v Washingtonu. Ta kongres je tudi predlagal razna sredstva za razvoj in razmah tega velekoristnega gibanja: ustanovitev knjižarne za novo katoliško gledališko književnost, prirejanje vzornih gledaliških predstav, nagrade za dobra odrska dela, podpiranje nadarjenih pisateljev in pesnikov. Gibanje ima svoj strokovni list, ki izhaja pod naslovom »Katoliško gledališče« vsak mesec. Nedavno je list objavil lep članek, ki ga tako zaključuje: »Katoliško gledališče ni nobena novost v Cerkvu, marveč je samo ena izmed porab njenih večnih nauk za svet pozornice. Ozka zveza med pozornico in Cerkvijo ima svoj izvir v samem Kristusovem življenju. Saj je vse njegovo bivanje na zemlji, od angelske pesmi v Betlehemu do njegovega tragičnega konca na križu, bilo nekaka drama silne moči. Po pravici se je v Washingtonu ugotovilo, da katoliško gledališko gibanje ni samo nadaljevanje cerkvenih izročil, marveč da ima nalogo, da poposvetnjačeno gledališče Amerike dvigne z njegovega današnjega moralnega in

umetniškega padca.« Ameriški katoličani nam dajejo pobudo in zgled, da tudi mi storimo na tem važnem področju svojo dolžnost.

Otroci za misijone. Misijonska ideja vedno bolj prodira med katoliško ljudstvo. Kristjani se vedno bolj zavedajo svoje naloge, ki jo je ukazal sam božji Zveličar. Misijonarski poklici se množijo med vsemi narodi. Verniki vedno bolj uvidevajo, da morajo misijonstvo podpirati z molitvami, dobrimi deli in z gmotnimi darovi za velike potrebe misijonskih krajev. Tudi šolski otroci vstopajo v vrste tistih, ki podpirajo misijonstvo. To delajo zlasti z nabiranjem markic, staniola in drugih reči, pa tudi z nabiranjem denarnih prispevkov. V tem so dosegli prvenstvo francoski otroci. Leta 1938 so nabrali v blagu in denarju 34.000.000 frankov, za 10 milijonov frankov več kot v letu 1937. Lep zgled slovenski mladini!

Dečji evharistični kongres. Letos se je vršil, kakor je poročal vatikanski list »Osservatore Romano«, v Mehiki (v mestu Santiago di Cuautha) evharistični kongres svoje vrste. Otroški kongres je bil, otroci pod 14 leti so ga pripravili, priredili in vodili. Vsak dan je bila slovesna sv. maša s skupnim petjem otrok in s sv. obhajilom. Tudi na prireditvah izven cerkve so nastopili otroci kot govorniki in predavatelji. Tako je 13 letni deček Juri Alvaréz govoril o predmetu »Evharistija in otroci«, devetletni Jezus Perez Vargas pa je govoril o »Pripravi otroka za cerkveni apostolat«. Kongres je potekel v največjem redu, otroci so se z največjim veseljem in z globoko resnobnostjo udeležili vseh prireditev, ki so napravile najboljši vtis.

Ali si že obnovil naročnino?

„Slov. Gospodar“ stane:
za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

Holandci so se zavarovali napram nemškemu vpadu s poplavljenjem ogroženih pokrajin. Na sliki vidimo holandske mlne na veter, ki štrlijo iznad vode visoko v zrak

Francoski vojaki čitajo pisma na zapadnem bojišču

Kakšna bodi prosveta?

Beseda naše prosvete, ki se glasi po naših prosvetnih društvih in mladinskih odsekih, mora biti času primerna. Ne sme se muditi na površini današnjih razmer v svetu, marveč mora segati do njihovih najglobljih korenin. Človeštvo preživlja danes težko duhovno krizo, ki je, kakor je nedavno izjavil v portugalski narodni skupščini ministrski predsednik Salazar, vzrok sedanjega evropskega vojnega konflikta. Večna načela resnice in pravice, brez katerih ne more v miru živeti človeška družba, so poteptana v blato. To je posledica na svetu se razširjajočega brezverstva in brezboštva. Liberalizem — lažnivo svobodomiselnost — je začel širiti versko brezbržnost in brezverstvo, njegovo setev je komunizem vzgojil in razvil do popolne organizirane brezbožnosti. Kot likvidator reda, ki ga je vpeljalo v svetu lažnivo svobodomiselnost, je nastopil pretirani nacionalizem (narodni socializem), ki je novo poganstvo in oboževanje surove sile.

Sedanje razmere na svetu dokazujejo, da brezverstvo in brezboštvo svetu ne prinaša sreče. Borba zoper Boga je obenem borba zoper človeka, zoper njegovo dostojanstvo, svobodo in pravico, je usužnjevanje človeka. Nikdar ni bil človek tako usužnjen kot je danes. Namesto obljubljenih nebes se ostvarja pekel, namesto kulture se vpostavlja barbarstvo, namesto Kristusovega miru se razširja sovraštvo, ki je dovedlo do sedanje krvave vojne. In rešitev? Papež Pij XII. poudarja v svoji prelepi okrožnici »Summi Pontificatus«, objavljeni o prazniku Kristusovega Kralja, da rešitve narodom ne more biti od meča, marveč edino od vrnitve posameznikov in vse človeške družbe pod zakon Kristusove ljubezni in resnice. Kristusova ljubezen in resnica: to je naš prosvetni program in naše vrhovno vzgojno načelo. Temu prosvetnemu programu nasprotuje komunizem, ki se iz taktičnih razlogov uvršča v ljudsko fronto in v prve vrste tretjega tabora, ki ga napovedujejo Sloveniji. Temu programu nasprotuje liberalizem, ki razširja med meščanskim razumništvom in zlasti med mladino po raznih organizacijah, osobito

po Sokolu, svobodomiselnost in naprednjaško, od Boga, vere in Cerkve neodvisno moralo. Na podeželje prodira ta struja, ki je protivna programu o Kristusu Kralju, pod kmečko-stanovsko zastavo, ki naj pokrije prave protiverne in proticerkvene namene. Naš prosvetni program je v popolnem skladju s težnjami, ki so se začele uveljavljati v svetu. Zunanji minister Anglije lord Halifax je v svojem govoru dne 7. novembra med vojnimi cilji, ki jih zasleduje Anglija, postavil na prvo mesto: ustvaritev novega sveta. Angleški ministrski predsednik Chamberlain je v tem oziru izjavil v parlamentu: »Svet ne bo več tisti svet, kakršnega smo prej poznali.« Nov svet, to so novi ljudje. Iz vojne naj vznikne nov človek, ne pa prejšnji človek, ki je s svojimi idejami in deli povzročil sedanjo katastrofo človeštva, ker je, kakor poudarja Pij XII., zavrgel nrvnost in poštenost, zavrgel naravni zakon, ki ves temelji v Bogu. Nov svet mora torej biti utemeljen na Bogu, njegovem nauku in njegovih zapovedih. Bog se mora zopet vrniti v javno življenje, kakor so to lepo poudarili mobilizirani častniki francoske armade v francoskem listu »Epoque«.

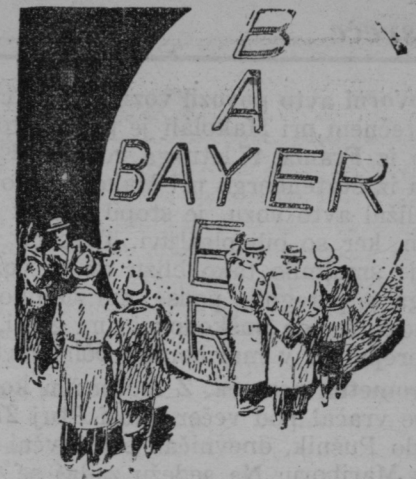
Namen naše prosvetne organizacije in njenega dela v bodočnosti bodi ustvaritev novega človeka, ki živi iz Kristusove ljubezni in resnice. Taka vzgoja bo z mladino obnovila ves narod, da bo dovolj močan za svoje življenjske borbe. Vprašanje malih narodov je sedaj v ospredju evropskega vojnega konflikta ter bo tudi v bodočnosti ostalo. Rešilo pa se bo to vprašanje v prid tistih malih narodov, ki so

Novice

Osebnosti

70 letnica zaslužnega in delavnega gospoda župnika. Dne 16. novembra je obhajal 70 letnico g. monsignor Janez Goršek, župnik na Gornji Ponikvi. Rodil se je v Stični na Dolenjskem kot kmečki sin. Po v Ljubljani končani gimnaziji je stopil v mariborsko bogoslovje in je bil posvečen v mašnika leta 1893. Kaplanoval je na Bizeljskem, v Laškem, v Braslovcah ter 12 let v Celju, kjer je bil z vsemi močmi na delu v mladinskih organizacijah. Iz Celja je prišel za župnika v Gornjo Ponikvo. Tamkaj deluje še danes z vso gorečnostjo v dušnem pastirstvu ter požrtvovalno na prosvetnem in gospodarskem polju. G. jubilarant ima velike zasluge za vsestransko dobrobit v oskrbo mu izročene župnije, katera mu je iz srca vdana in prosi ljubega Boga, da bi jim ohranil dobrega gospoda krepkega ter zadovoljnega v njihovi sredini!

K 60 letnici g. senatorja Franca Smodeja. Šestdesetletnico je obhajal 17. novembra g. senator Franc Smodej. G. jubilarant se je rodil v Šmartnu v Rožni dolini. Gimnazijo je končal v Celju, bogoslovje v Celovcu. Že kot mlad kaplan je ustanavljal pevski društva in je skrbel za narodno probujenje koroških Slovencev. Po soglasni želji koroške duhovščine je prevzel uredništvo glasila koroških Slovencev »Mira«, katerega je vzorno urejeval od leta 1907 do pre-

Pažnja Vas varuje razočaranja

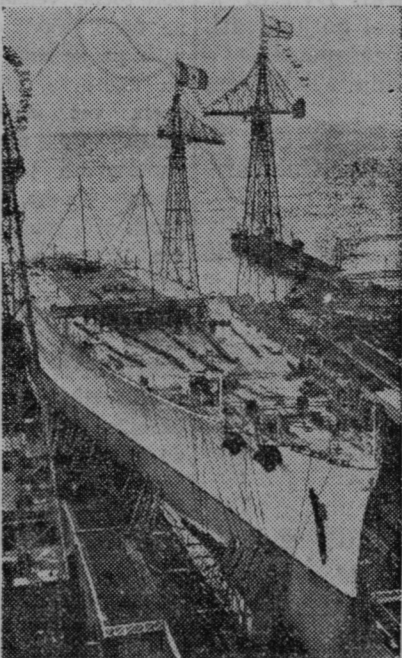
Zato že pri nakupu Aspirin tablete pazite na »Bayer«-jev križ, kajfi brez tega znaka ni Aspirin.

ASPIRIN

TABLETE

Oglas. reg. pod S. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

sicer mali po svojem številu in materialni sili, pa veliki po svoji notranji vrednosti. Dr. Anton Radič, učitelj hrvatskega naroda, je zapisal leta 1900 te besede: »Noben narod, kakor tudi noben posamezen človek ne velja nič v svetu, če nič ne velja v sebi. Če bomo imeli Hrvatje notranjo vrednost, bomo prišli do svoje vlade ter bomo tudi kaj veljali v svetu.« Odločilna je kakor za posameznika tako tudi za narod njegova notranja vrednost, njegova duhovna kulturna vrednost. Z duhovno poglobitvijo raste vrednost poedinca kakor tudi naroda. Prosvetna društva, mladinski odseki, evo, to je vaša velika naloga!

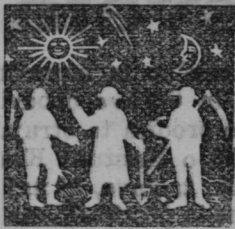
V Genovi na Italijanskem so spustili v morje novo 35.000 tonsko vojno ladjo »Impero«

Nesreče

Tovorni avto povozil voznika. Na cesti v Mostečnem pri Makolah je povozil tovorni avto iz Frama 47 letnega voznika Franca Trsa iz Štatenberga pri Makolah. Ko se je približal avto vozu, je stopil voznik h konjem, ker so bili plašljivi. Tovorno vozilo pa je smuknilo tako blizu mimo voznika, da ga je potegnilo podse, mu zlomilo roko in nogo ter ga poškodovalo na glavi. Trsa so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Prometna nesreča. Z motornim kolesom se je vračal pod večer skozi Ptuj 27 letni Vlado Pušnik, dnevničar pri davčni upravi v Mariboru. Na sedežu zadaj se je peljala s Pušnikom Anica Brumec, 25 letna učiteljica s Ptujske gore. Na Ljutomerski cesti je hotel Pušnik prehiteti drugega motociklista, a je zadel pri tem z laktom čevljarja ptujske bolnišnice Berceta, ki se je peljal na kolesu. Pušnik je zavozil nato na kup gramoza ter se prevrnil z motorjem. Pri padcu se je vozač poškodoval na obeh rokah ter glavi, Brumeceva pa po nogah. Oba se zdravita v ptujski bolnišnici. Berce je dobil precejšnje praske po obrazu.

Po neprevidnosti in nesreči ustrelil brata. Franc Forsterič, 27 letni zapriseženi graščinski lovec v Turnišču pri Ptuj se je pripeljal na kolesu k sedlarju Štefanu Weisu. Lovec se je podal na povabilo pri Weisu v kuhinjo, zunaj pa je prislonil k zidu kolo ter nabito puško. Ko je opazil 15 letni Weisov sin Vinko orožje, ga je vzel v roko in se je podal pod okno spalnice, v kateri sta bila sestra ter 7 letni bratec. Vinko je klical otroka k oknu, da

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1940

jima pokaže puško. 7 letni Slavko se je res pokazal na oknu in v tem trenutku je neprevidni Vinko sprožil orožje in naboj je raznesel otroku glavo, da je bil pri priči mrtev.

Nesreča delavca v kamnolomu. Na Golovcu pri Ljubljani kopljejo v kamnolomu material za glinaste peči ljubljanske tvrdke Kalmus in Ogorelec. Pri tem delu je bil zaposlen 24 letni delavec Peter Plavec, kateremu se je zrušila na glavo težka skala ter ga pobila do nezavesti. Hudo poškodovanega so prepeljali takoj v bolnišnico.

Mlad elektrotehnik ubit od toka. Joško Habjan, 23 letni elektrotehnik pri mestnem električnem podjetju v Novem mestu, se je povzpel na električni vod, da bi opravil priključitvena dela. Ker je bila naprava za ugotovitev ali je tok vključen ali ne, pokvarjena, je Habjan brezskrbno prijel za žico z visoko napetostjo ter zakričal. Nesrečni fant je visel 20 minut na drogu, preden so ga rešili, a mu že ni bilo več pomoči.

Konj ubil mladega fanta v jezeru. — 20 letni Franc Petrovčič iz Dolenje vasi pri Cerknici je jezdil s svojim prijateljem, vsak na svojem konju, čez nasip Cerkniskega jezera. Petrovčič je jahal naprej in naenkrat je konju zmanjkalo tal. S pred-

njima nogama je stopil z nasipa v dva metra globoko vodo. Pri tem je padel jezdec konju čez glavo v jezero. Ker se je skušal konj rešiti, je udaril s kopitom fanta po glavi, da se je onesvestil in so ga potegnili iz vode na pomoč prihiteli že mrtvega.

Vlak povozil 18 letnega Čeha. 18. novembra krog ene ure popoldne je smrtno povozil vlak blizu postaje Devica Marija v Polju pri Ljubljani 18 letnega Dušana Nemečka, ki je bil po rodu Čeh in uslužben pri potujočem vrtiljaku.

Štrahna nesreča v južno-ameriški republiki. Južno-ameriško republiko Venezuelo, v kateri prebiva nad tri milijone ljudi, je zadela 14. novembra strašna nesreča. V Venezueli pridobivajo zelo veliko petroleja potom čisto preprostih črpalnih naprav. Glavni petrolejski vrelci so v Maracaibskem zalivu, ki tvori nekakšno zaprto jezero z daleč na okrog zamočvirjenim tlom. Pod na gosto razraslim bičevjem so bogate državne zaloge nafte. Prebivalstvo, med katerim je še 136.000 Indijancev, si je postavilo v močvirnatih petrolejskih poljih svoje hišice na kolih. Takšno mostiščarsko naselje, Lagunillas, je zadela radi eksplozije gasolinske svetilke zgoraj omenjenega dne strahovita nesreča. Eksplozija je užgala več centimetrov debelo petrolejsko plast, ki je plavala po vodi. Na mah je bilo vse mostiščarsko naselje v plamenih. Zgorelo je 300 lesenih hiš, ki so jih bili postavili delavci v neposredni bližini petrolejskih črpal. Most, ki je vezal naselbino na kolih s kopno zemljo, je kmalu zgorel. Ljudje so ostali brez zveze; v plamenih je našlo smrt mnogo mostiščarjev, rešili so blizu 2000

V mrežah greha

43

Duhovnik je odložil posodico na mizo. V roko je vzel križ in stopil k postelji. Nina je odprla oči, zakašljala in poljubila križ. Štefan je sedaj videl, da še živi.

S. Benigna je molila očitno spoved. Nina je tiho za njo izgovarjala posamezne besede. Nato je gospod župnik molil:

»Usmili se te vsemogočni Bog, odpusti ti tvoje grehe in te pripelji v večno življenje... Oproščenje, odvezo in odpuščanje tvojih grehov naj ti podeli vsemogočni in usmiljeni Gospod.«

Nato je s palcem in kazalcem desne roke prijel sv. hostijo, jo dvignil in pobožno rekel:

»Glejte Jagnje božje, glejte, ki odjemlje grehe sveta!«

»Gospod nisem vredna,« je šepetala Nina.

Vsi navzoči so se globoko sklonili.

»Sprejmi sveto Popotnico, sveto Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki naj te varuje hudobnega sovražnika in te pripelje v večno življenje. Amen.«

Nina je odprla usta. Duhovnik ji je na jezik položil sv. hostijo.

Bolnica je zaprla oči. Njen obraz je bil ozek in prozoren.

Župnik ji je nato podelil sveto maziljenje. V obliki križa je mazilil oči, ušesa, nos, usta, roke in noge.

Štefan je ves skrušen sledil svetemu obredu in medtem mislil:

»Če nikdar ne bi bila slišala mojega glasu, videla v mojih očeh ognja ljubezni, čutila mojih poljubov, sedaj ne bi ležala tukaj. Ljubi Bog, odpusti nama!«

Pod težo spominov je tako sklonil glavo, da ni nikogar videl. Ko je čez nekaj časa dvignil oči, je z začudenjem opazil, da je sam pri bolnici. Drugi so medtem tiho odšli.

Nina se mu je smehljala in ga z močnim, čistim glasom poklicala:

»Štefan!«

Ali je torej res, da se bolnikom po prejemu svetega maziljenja stanje zboljša?

Hitro je vstal in šel k postelji. Ozrl se je v Ninin obraz. Zdelo se mu je, da je začutil diha smrti. Nato je pogledal Ninine roke. Bile so tanke, prozorne. Stresel se je, zgrudil na kolena in pokopal obraz v odejo.

Ninina vela roka se je zganila in začela božati Štefanovo glavo. Mladenič se je zbral. Dvignil je glavo, prijel velo, mrzlo roko in jo začel poljubovati.

»Nina, morda boš ozdravela!« je zašepetal.

»Nočem ozdraveti!« je odvrnila Nina. »Tako sem trudna. Rada bi...«

»Kaj bi rada?«

»Da bi oba na novo začela življenje. Oh, kako drugače bi vse bilo!«

»Da, drugače!« je vzdihnil Štefan.

Nina se je hotela nasmehniti, toda napadel jo je silen kašelj. Štefan je vedel, da ji govorjenje škodi.

»Nina, sedaj moram iti!« je zašepetal. »A kmalu bom spet prišel.«

Bolnica se je nasmehnila.

»Morda takrat že ne bom tu!«

»O, pač, Nina!«

»Z Bogom, Štefan!«

»Z Bogom, Nina!«

Štefan je šel proti vratom. Pri vratih se je še enkrat ozrl v bolnico. Čutil je, da je prej resnico povedala. Njene oči so bile zaprte. Na obrazu je počival mir.

»Z Bogom, Nina!« je še enkrat zašepetal. »Na drugem svetu uživaj srečo, ki ti je ta solzna dolina ni mogla dati!«

Konec.

Moških je manj kot žensk

Niti danes, ko je človek: prodir v skoraj vse neraziskane kraje na zemlji, ni mogoče ugotoviti, koliko ljudi živi na svetu. Končne števila, ki naj bi podajale število ljudi na vsej zemlji, so sicer vedno bolj točne, vendar pa še ne čisto pravilne. Prav tako pa se zdaj tudi ne da ugotoviti, ali je na svetu več moških ali žensk. Po dosedanjih ugotovitvah pa vendar lahko trdimo, da je žensk več, čeprav ne vemo, koliko več. Zadnje podatke o celotnem številu ljudi na zemlji imamo iz leta 1935. Po teh podatkih je vseh ljudi okoli 2.049.000.000. Že ta okrogla številka govori, da je ocena le približna. Žensk je nekaj nad polovico. Praviijo, da sta pri vsakih sto ljudeh dve ženski več. Ugotovljeno pa je tudi, da po nekaterih državah žensk ni niti polovico, dočim jih je po drugih krajih precej več kot moških.

*

brezdomcev. Mnogo ljudi je v obupu poskakalo v gorečo vodo. Dve sto ljudi so rešili na neki parnik, ki se je preobtežen prevrnil; vsi ljudje so se utopili. Grozna nesreča je zahtevala 800 do 1000 smrtnih žrtev in je spravila v nevarnost tudi neko drugo mesto z 2000 prebivalci.

POŽARI

V vasi Jamca pri Sv. Juriju ob Ščavnici je nastal ogenj iz doslej nepojasnjenih vzrokov pri posestnici Ani Krambergerjevi. Zgorelo je 50 m dolgo stanovanjsko in gospodarsko poslopje, perutnina, seno, slama in skoraj vsa moka, katero je pripeljal pred dnevi iz mlina domači sin. Požrtvalni gasilci so oteli živino in so preprečili, da se ni razširila požarna nesreča na sosednja poslopja. Škoda znaša 60.000 din, zavarovalnina pa borih 10.000 din.

V noči na 17. november je začela pri Sv. Kungoti v okolici Hajdine pri Ptujtu goreti kopica slame. Ogenj se je kmalu razširil na poleg stoječe gospodarsko poslopje, pozneje pa še na hišo Lovrenca Kiselaka. Gasilci so obvarovali vas pred hudo požarno nesrečo. Ogenj je bil sigurno podtahnjen in je to letos že sedemnajsti požar v okolici Hajdine.

V Frankopanski ulici v Ljubljani je zgorelo v noči 30.000 din vredno skladišče laškega piva, last g. Zupana. Lastnik je razpisal 7000 din nagrade na izsleditev požigalca.

Razne novice

Pošteni kmetje. Zadnjič smo poročali, da je bil v Mariboru v veži hotela »Novi svet« v Jurčičevi ulici ukraden kovčeg s 100.000 din vredno vsebino; last celjskega veledraguljarja Lečnika. Mariborska policija je vtaknila kmalu pod ključ glavne krivce. Natančnejša preiskava je dokazala, da so prodajali zaprti ukradene ure raznim kmetom na mariborskem sejmišču v upanju, da na ta način ne bodo izsledeni, ker bo ukradeno blago raznešeno daleč proč od Maribora. Kmetje pa, ki so čitali o veliki tatvini, so bili poštene in so pomagali oblasti zadevo razkrinkati.

Iz Legije koroških borcev. Glavni odbor Legije sporoča svojemu članstvu, naj prijav (prošenj) za podelitev spominske kolajne in overjenih prepisov vojaških dokumentov za enkrat še ne vlaga in ne taksira. Vsakdo naj počaka, da prejme predpisani obrazec prijave od svoje krajevne organizacije, člani izven krajevnih organizacij pa naravnost od glavnega odbora. Vsa potrebna navodila in pojasnila bodo priložena obrazcu prijave. — Vse še neorganizirane koroške borce opozarjamo, da bomo posredovali in dajali navodila izključno organiziranim članom. Če se želi še kdo včlaniti, naj stori to najkasneje do dne 15. decembra 1939. Za uspešnost prijav po tem terminu Legija ne prevzame nobenega jamstva. — Po prejemu in popolnitvi obrazca naj oddajo člani krajevnih organizacij prijavo svoji krajevni organizaciji, ki jih bo predložila skupno glavnemu odboru v Ljubljani. Člani, včlanjeni direktno pri glavnem odboru v Ljubljani, torej oni izven območja obstoječih krajevnih organizacij, pa naj predložijo omenjene prijave naravnost glavnemu odboru. Vse prijave morajo prispeti glavnemu odboru vsekakor do 1. januarja 1940.

Zveza Maistrovih borcev v Slov. Bistrici vabi na ustanovni občni zbor odseka vse one borce, ki so se v prevratni dobi leta 1918 in 1919 udeležili pod vrhovnim poveljstvom generala Rudolfa Maistra akcij ter bojov za osvoboditev naše severne meje, ki bo v nedeljo, 26. novembra, ob treh popoldne v prostorih hotela »Beograd«.

Slovenska Krajina

Prekmursko delavstvo. Grenka in žalostna, vendar pa resnična je življenjska zgodba, ki se pri nas v preobljudenem Prekmurju leto za letom ponavlja. Ko spomladi prihaja k nam s toplega juga na tisoče ptic selilk, odhaja z bolesto v srcih od doma več tisoč — letos okrog deset tisoč — sezonskih delavcev, ki si morajo služiti svoj grenki kruh v tujini, ker jih domača zemlja ne more primerno prehraniti. Tujina nikakor ne štedi z življenjskimi silami odhajajočih, temveč jih običajno izsesava do skrajnosti. Vendar pa naši ljudje delajo z veseljem, ker vedo, da jim je ta zaslužek neobhodno potreben; saj brez njega v časih krize ne bi mogli izhajati. Čeprav zaslužek delavcev ni najboljši, so že vendar po prevratu, ne vključivši letošnji zaslužek, prinesli domov okrog 450 milijonov dinarjev. Nekoliko neprijeten pa je pojav, da se število odhajajočega delavstva vsako leto večja, kajti leta 1934 je bilo na naši borzi posredovanih le 3600 delavcev, a letos je število naraslo na 10.000. Med temi pa je nekaj takih, ki so letos odšli, pa jim ni potrebno zaslužka iskati drugod, ker bi se lahko prehranili doma na posestvu, zato bo v bodoče potrebno malo bolj paziti, koga se bo pustilo z doma. In kakšen bo zaslužek letos? In vrnitev? Druga leta je bil povratek nad vse vesel, ker je bil zaslužek takšen, da so se preko zime z vsem potrebnim lahko preskrbeli, a letos je bolj žalosten ter poln bridkega razočaranja. Nadepolno pričakovanje delavcev odhodajes se razblinilo v nič, kajti mnogi se vračajo z malenkostnim zaslužkom, drugi pa s praznim žepom, le malo jih je z zadovoljivim zaslužkom. Se pač pozna, da se nahajajo delodajalske države v vojnem stanju. Te dni se je vrnil prvi večji transport iz Nemčije. Temu bo sledil dru-

gi, tretji itd.; to preseljevanje se bo ponavljalo do Božiča, dokler se ne bodo vrnili vsi. — Prav umestna je gesta izseljenskih oblasti, ki bo letos delila vračajočim se delavcem v Mariboru in na Jesenicah toplo in brezplačno enkratno hrano s kruhom, ki so ga v tujini precej pogrešali.

Murska Sobota. Prejšnji teden se je mudil pri nas na inšpekcijskem potovanju predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani g. dr. Vladimir Golia. — Pred kratkim je bil na okrožnem sodišču obsojen Casar Koloman na šest mesecev strogega zapora, ker je kupil ukradeno orožje ter večjo količino kemikalij in zdravstvenih potreb. — Kinooperaterski izpit v Ljubljani je opravil navdušeni »Murin« igravec in trener g. Kukanja. — Minuli petek je posebna komisija izbrala prostor za zidavo novega ljudskošolskega poslopja, ki je že prepotrebno, ker so sedanji večinoma zasilni prostori pozimi skoraj nerabni. Novo poslopje, za katerega bo izdelal načrte g. arhitekt Novak, bo stalo na sedanjem občinskem travniku ob Radgonski cesti. — Na lastno prošnjo je premeščena s tukajšnje davčne uprave v Ptuj domačinka gdna Herta Gregorc. — Na naše okrožno sodišče je iz Maribora premeščen pristav g. dr. Lippai Viljem, ki je prvi domačin mlajše generacije, ki se je posvetil sodnemu poklicu ter ga bo izvrševal na rodni grudi. — V ponedeljek, 13. novembra, se je vršil občni zbor našega Prosvetnega društva. Za predsednika v

Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom, je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno otvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih primerih ne odreče.

Gl. reg. S. br. 30.474/35.

Obžalovanja vredni slučaji

Tihotapstvo z ljudmi na obe strani. Orožniki v Prevaljah so izsledili, da je 49 letni avtopodjetnik Franc Hraš iz Poljane s svojim tovornim avtomobilom odpeljal v Zagreb štiri jude, ki so skrivaj prišli preko meje iz Nemčije. Avtopodjetnik je to priznal in izpovedal, da so mu plačali za vožnjo po 6 din za vsak kilometer. Te jude mu je pripeljal 31 letni delavec Štefan Leopold, ki je nemški državljan, prebiva pa v naši državi. — Tudi tihotapstvo naših ljudi v Nemčijo še ni prenehalo, čeprav se je že marsikdo od beguncev razočaran vrnil v našo državo. Orožniki v Črni pri Prevaljah so aretirali in oddali sodišču 47 letnega delavca Jožefa Jelena iz Koprivne, ker je za nagrado par čevljev pomagal dvema osebama skrivaj pobegniti preko meje v Nemčijo.

Napad na pismonošo. Malo živega so oddali v mariborsko bolnišnico 29 letnega pismonoša Alojza Martiča iz Orehove vasi v župniji Slivnica pri Mariboru. Pismonoša je izpovedal, da ga je napadel na cesti in ga zabodel v roko ter mu ranilo žilo neznanec zgodaj zjutraj, ko je šel v službo. V mlaki krvi so ga našli ljudje in poskrbeli, da je bil prepeljan v bolnišnico.

Ob življenje, ker je miril pretepača. V Zlatoličju v župniji Št. Janž na Dravskem polju je pomagal v neki krčmi kot natakar 44 letni Rudolf Čelan, posestnik iz Zlatoličja. Med pivci je nastal prepir, v katerem je potegnil iz žepa nož in začel z njim nevarno okrog kriliti posestniški

sin Franc Zupanič iz Slovenje vasi. Čelan je hotel izzivača pomiriti, a ga je ta zabodel v vrat v smeri proti srcu. Zabodeni je še imel toliko moči, da je pretepača postavil na cesto, kjer ga je Zupanič z istim nožem hudo obklal po levi roki. Težko poškodovanega Čelana so prepeljali v ptujsko bolnišnico. Tam je po hudi borbi s smrtjo umrl. Aretirani ubijalec se po stari pretepaški navadi izgovarja s popolno pijanostjo, kar pa še povečuje njegovo krivdo.

Nasilni brat. Pri Senekovičevih pri Sv. Ani v Slov. goricah je hotel brat odvrniti svojo sestro od poroke in je streljal na njo, a je k sreči krogla ni zadela. Nato jo je napadel s kuhinjskim nožem. Nasproti se mu je postavila mati, ki je bila tako ranjena, da se je zatekla v bolnišnico. Nasilnega brata in sina so zaprli.

Cigan zaklal cigana. V Podgorici pri Ljubljani so popivali cigani Hudoroviči po gostiji v gostilni Ježek. Na povratku v gozd so se sprli in je Cene Hudorovič zabodel cigana Marka v vrat in nato pobegnil. Zabodeni se je še zavlekel v gozd, kjer ga je našla njegova žena drugo jutro mrtvega.

Izpred sodišča

Sodnijska kazen za uboj. V Gorci pri Podlehniku v župniji Sv. Trojica v Halozah je pobil 24. julija t. l. 22 letni posestnikov sin Albert Predikaka posestnikovega sina Jožefa Ilca. Predikaka je bil 18. nov. v Mariboru obsojen na 3 leta strogega zapora.

Iz celjskega okrožja

novem poslovnem letu je bil izvoljen g. Brumec Jožef, odvetniški pripravnik, za podpredsednika g. prof. Jože Potokar, za tajnika g. dr. Jože Pečan. Na občnem zboru je prišlo do živahne debate, v katero je zelo energično posegal okrožni predsednik g. župnik Bejek.

Rakičan. Pred dnevi se je vračal naš rojak Vukan Štefan iz Beltincev. Med potjo ga je nič hudega slutečega napadel neznan moški ter ga z nožem zabodel v nogo. — Nič bolje se ni zgodilo trgovskemu pomočniku Bunderla Antonu, ki je šel po isti cesti proti Beltincem. Njega pa sta se lotila dva napadalca ter mu zlomila roko. Lepi sadovi srčne kulture!

Črensovci. Po dolgoletnem službovanju v svojstvu cestnega nadzornika je zaprosil za premeštev g. Cigan Jožef, ki so ga vsi imeli prav radi. Odselil se je v Ormož. — Naš rojak inženir agronomije g. Rous Matija je nastavljen za banovinskega uradniškega pripravnika na kmetijski šoli v št. Jurju ob juž. žel. Želeli bi, da bi bil premeščen v Prekmurje, kjer tovrstnih domačih strokovnjakov še nimamo. — Občinski urad se je odselil iz »Našega doma« v bivšo Klepcovo trgovino v hiši g. Koceta.

Turnišče. Za našo farno prosvetno knjižnico so še darovali: Mladinska matica v Ljubljani 5 knjig in 50 številčk mladinskega lista »Naš rod«; Učiteljska tiskarna v Ljubljani tri lepo vezane knjige; »Nova založba« v Ljubljani 13 knjig; salezijanski zavod na Rakovniku 22 knjižic in trgovec g. Anton Macun v Mariboru 50 din. Vsem darovalcem se lepo zahvaljujemo ter tudi druge naprosence prosimo, da nam darujejo, ker ljudje pridno segajo po knjigah. — Prejšnji teden je v visoki starosti umrla g. Ana Tivadar. Naj počiva v miru, a preostalim naše sožalje!

Sv. Benedikt. Naša na hribočku stoječa cerkvičica je že od nekdaj priljubljena romarska cerkvičica. Tudi danes še prihajajo k nam znanstveniki ter verniki od vseh strani, da si ogledajo dušnopastirsko mesto dveh plodnih prekmurskih pisateljev: dr. Ivanocija in M. Kuzmiča. V tej cerkvi so doslej bili madžarski napis, zato so se mnogi nad njimi spodtikali, a niso pomislili, da je naša fara bolj uboga. Sedaj pa smo že zbrali toliko denarja, da bomo napisali renovirali.

Hotiza. V četrtek, 16. novembra, nas je zapustil naš letošnji in obenem prvi novomašnik g. Matija Balazič ter je odšel na kaplansko mesto k Sv. Rupertu. Prvotno je mislil, da bo moral k vojakom, vendar pa je vojaške dolžnosti radi slabih oči oproščen.

Nemški konj skoči deset metrov globoko v vodo

Nesreče

Dva velika požara v okolici Celja. Zadnjič je »Slov. gospodar« na kratko poročal o velikem požaru v Trnovljah. K temu poročilu je treba dodati, da se je pojavil rdeči petelin v listnjaku posestnice Kožuhove sredi Trnovelj. Ogenj se je hitro razmahnil na celotno gospodarsko poslopje, od tod pa še na kozolec Kožuhove ter na gospodarsko poslopje trgovca in gostilničarja Fazarinca. Gorečih poslopij na pomoč prihiteli gasilci niso mogli rešiti, pač pa so obvarovali sosednje stavbe. Sreča je bila, da v času požara ni vlek veter, ker bi bila v tem primeru pogorela vsa vas. Delno z zavarovalnino krita škoda znaša 300.000 din. — V Zalogu pri Sv. Petru v Savinjski dolini je zjutraj uničil ogenj 35.000 din vredno gospodarsko poslopje posestniku Ivanu Ledinku. Iz gorečega poslopja so komaj otehi živino ter stroje.

Umrl v strašnih mukah radi opeklin. V rudniški elektrarni v Trbovljah je snažil kurilno peč pri parnem kotlu kurjač Franc Stušek. V peči nabrani plini so pognali skozi vratca v Stušeka ogenj, ki je vžgal kurjaču z oljem prepojeno obleko. Ves v plamenih je prišel Stušek šele čez nekaj časa do vode, s katero se je začel sam gasiti in nato so mu prihiteli na pomoč drugi delavci. Vsega pomilovanja vredni kurjač je dobil hude opekline po vsem telesu in jim je podlegel v rudniški bolnišnici po strašnem dvodnevem trpljenju.

Ali veste, da je zadnji čas, da si nabavite srečke efektne loterije v Petrovčah?! Sicer ne morete biti med onimi srečnimi, ki bodo dobili bogate dobitke, kakor motor, par volov, prašiča itd. Zato hitite! — Radi bi srečke, pa ne veste, kje bi jih dobili. Prodajajo jih člani fantovskih odsekov in članice deklisških krožkov po 5 din.

Žena železničarja si zlomila pri padcu obe nogi. Kristina Stopar, 21 letna žena železničarja iz Laškega, je prinesla 16. novembra svojemu možu v Rimske toplice kosilo in se je hotela opoldne vrniti nazaj v Laško. Ker je zamudila vlak za pol minute, je hotela skočiti v že vozečega, a ji je na stopnicah spodrsnilo, padla je in si zlomila obe nogi pod kolenom. V nevarnem stanju so jo prepeljali hudo ponesrečeno v celjsko bolnišnico.

Razno

Vlomilska obiska pri Sv. Jožefu. V noči na 19. november sta bila izvršena na Hribu sv. Jožefa nad Celjem kar dva vloma. S ponarejenimi ključi je bilo vdrt v hišo upokojenega železniškega nameščence Matije Zupančiča. Lopovi so mu povzročili s tatvino 2500 din škode. — Isto noč se je splazil nekdo skozi straniščno okno v stanovanje trgovskega sluga Antona Božičnika na istem hribu, kateri je okraden v skupni vrednosti za 600 din.

Nočni tolovajski napad na tri ženske. Neznani tolovaji so v noči vdrti v hišo posestnice Marije Prisljan v Malih Braslovčah. Prisljanova stanuje z dvema drugima ženskama. Vlom je ženske prebudil in je oddal eden od roparjev strel, ki pa ni zadel. Na krik preplašenih žensk so tolovaji iz strahu pred sosedi pobegnili brez plena.

V duševni zmedenosti skočil osem metrov globoko. Vincenca Dolšeka, 29 letnega sina malega posestnika iz Gradiškega dola pri Rogaški Slatini, so spravili pred dnevi v celjsko bolnišnico s hudo poškodbo na glavi, katero je dobil v fantovskem pretepu. V bolnišnici pa je zapustil Dolšek v vročici bolniško sobo in je prišel osem metrov visoko na streho ter se je pognal v globino. Pri

padcu je dobil smrtne notranje poškodbe in je kmalu umrl.

Vlom v kmečko hišo. V Podgori pri Šmartnem ob Paki je bilo od neznanca vlomljeno v hišo posestnika Antona Steblovnika. Vlomilci so potegnili z okna železno omrežje in so se splazili v notranjost. Odnegli so razno blago v vrednosti 1300 din in 300 din gotovine. Sreča, da lopovi niso zadeli na hmeljski izkupiček. Vlom je bil izvršen popoldne, ko so bili domači zaposleni na polju.

Prireditve in dopisi

Št. Ilj pod Turjakom. V nedeljo, 26. novembra, po večernicah vabimo vse, ki se zanimajo za naše delo, na akademijo, ki jo priredita deklisški krožek in fantovski odsek v novem Slomškovem domu. Na akademijo pridejo tudi govorniki iz Slovenjgradca. Na odru bodo nastopala naša dekleta in fantje s prostimi in simboličnimi vajami in s petjem. Pri prostih vajah bo sodelovala domača godba. Vabljeni! Bog živi!

Polzela. Fantovski odsek vprizori v nedeljo, 3. decembra, krasno dramo iz življenja katoliškega moža in politika, moža značajnosti »Garcia Moreno«. Drama je bila še povsod hvaležno sprejeta ter je žela uspehe. Upajmo, da se bodo tudi naši fantje znali postaviti. — Na Stefanovo pa priredi fantovski odsek loterijo s krasnimi dobitki. Za 3 din boš že dobil: motorno kolo, plug, štiri kolesa, okopalnik, vejalnik, kotel za žganjekuhó itd. Sreča te išče, našel jo boš pri nas na Polzeli!

Slovenjgradec. (Delo za naš okraj.) Tukajšnji predsednik JRZ in bivši narodni poslanec g. Ivan Theuerschuh se je mudil te dni v Beogradu, kjer je izposloval pri prometnem ministrstvu in gen. ravnateljstvu državnih železnic, da se zopet uvedejo nekateri vlaki, ki so bili 28. oktobra reducirani. Obljubljeno mu je bilo, da se bodo ti prepotrebni vlaki v najkrajšem času zopet vpostavili. Nadalje je g. Theuerschuh na merodajnih mestih izposloval, da bo železnica začeni s 1. decembrom zvišala dobavo premoga pri državnem rudniku v Velenju od dosedanjih 300 na 600 ton mesečno. To je za velenjske brezposelne rudarje izredne važnosti, saj bodo spet dobili možnost za služka. — Bivšo Kostanjevčevo gostilno je od dosedanje gostilničarke Ulbing prevzel naš zavetni pristaša in narodnjak g. Vrtič Matej iz Sel. S tem je prišla ena nemška gostilna zopet v prave slovenske roke. V gostilni pri Vrtiču bomo imeli na razpolago tudi naše liste, ki se po naših slovenjgraških gostilnah in hotelih pogrešajo. Zato bomo ob potrebi posečali radi tudi Vrtičevo gostilno.

Vinogradnikom!

Obrazec viničarske pogodbe, ki ga je izdelala kr. banska uprava, je izšel in se dobi v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila. — **Pripomba:** Vsebinska pogodbe je po uredbi banske uprave torej veljavna. Vinarsko društvo je predložilo svoj osnutek, ki se pa ni upošteval. Pri tisku pogodbe ni moglo Vinarsko društvo nič izpreminjati, dalo je le svoje mnenje, koliko praznega prostora potrebujejo posamezna zaglavja. Občine so bile sicer vprašane, koliko teh pogodb potrebujejo, toda nakup istih je povsem prost in ni to nikak monopol, zato lahko kupujete brez skrbi naše Viničarske pogodbe. — Tiskarna sv. Cirila.

Društvene vesti

OBČNI ZBOR MARIBORSKE PZ

Zadnji četrtek dopoldne se je vršil v Mariboru redni občni zbor Prosvetne zveze. Zbora so se udeležili poleg delegatov društev tudi nekateri odličniki. Škofa je zastopal prelat dr. Fr. Cukala, mestnega župana podžupan Franjo Žebot. Navzoč je bil g. stolni kanonik dr. I. Mirt, zastopnik ljubljanske Prosvetne zveze g. Vinko Zor, stolni kanonik ter mestni župnik g. Mihael Umek, dravogrski g. prošt M. Munda ter zastopnik bojvnikov g. Ratej iz Trbovelj.

Občni zbor je vodil dolgoletni predsednik Zveze g. dr. Josip Hohnjec.

Zbor so pozdravili v imenu Nadpastirja g. dr. Cukala, v imenu ljubljanske PZ g. Zor in g. Ratej za Zvezo bojvnikov. Kot glavni govornik je nastopil z globoko zasnovanim programatičnim govorom g. predsednik dr. Josip Hohnjec. Vodilne misli iz njegovega govora prinašamo v današnji številki.

Sledila so poročila odbornikov. G. blagajnik Maležič je poročal, da je znašal celotni denarni promet PZ 264.768 din. — G. ravnatelj dr. Franc Sušnik je razveselivo sporočil, da se je mariborska prosvetna knjižnica s prometom v tem poslovnem letu uvrstila med največje ljudske knjižnice v Sloveniji.

Obširno tajniško poročilo je podal g. profesor Klasinc. V PZ v Mariboru je bilo v preteklem poslovnem letu včlanjenih 230 prosvetnih društev s 17.500 člani, 57 prosvetnih domov, 162 knjižnic z 18.500 knjigami. Na novo so bila ustanovljena štiri prosvetna društva.

Sledila so poročila Podzveze fantovskih odsekov in dekliških krožkov v Mariboru ter celjske podzveze. Ta poročila so pokazala natančno sliko enoletnega plodonosnega prosvetnega, vzgojnega in telesnovzgojnega dela naših mladinskih organizacij, ki so priredile letos veličastni tabor mladine v Mariboru.

Občni zbor je bil zaključen z volitvami odbora, pri katerih je bil ponovno izvoljen za predsednika g. prof. dr. Josip Hohnjec. Odbor tvorijo gg.: dr. Jože Jeraj, ravnatelj dr. Fr. Sušnik, prof. dr. J. Meško, ravnatelj Jakob Rihter, ravnatelj Jože Stabej, Joško Maležič in Mirko Geratič. — Namestniki so gg.: prof. Klasinc, prof. Zafošnik, ravnatelj Hrastelj, arhidijakon Tovornik, prošt Matija Munda, Alojzij Juranovič, Franjo Kotnik, Anton Brumen in Maštinšek. — Za preglednike so bili izvoljeni gg.: stolni kanonik dr. Mirt, prof. Pavel Živornik, ravnatelj Janez Gašparič. — V razsodišču so gg.: dr. Alojzij Juvan, dr. Josip Leskovar, dr. Schaubach, dr. Mirko Kežzar in dr. Jakob Aleksič.

Pri slučajnostih se je razvil razgovor o notranjih vprašanjih prosvetne organizacije, nakar je predsednik zaključil občni zbor.

*

Narodno-obrambni tečaj Prosvetne zveze se je vršil v Mariboru 15. novembra, in sicer ves dan. Udeležencev je bilo 60, po veliki večini sami vrli mladeniči, ki so z največjim zanimanjem in razumevanjem sledili poučnim in bodrilnim besedam. Predavali so gg.: dr. Hohnjec, Franjo Že-

General John Dill, poveljnik prve angleške armade na francoskem

bot, Sekolec, Mirko Geratič in Kotnik. Naj sledi znanju dejanje, načrtu pa delo!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Bralno društvo pripravlja za katarinsko nedeljo, 26. novembra, novo veseloigro »Miklavž in parkelj gresta v svate«. Igra nudi mnogo zabave in smeja. Med igro ima banovinski zdravnik g. dr. Pirnat poučno skioptično predavanje o zdravstvu. Iskreno vabljeni domačini in sosede.

Rače. Prosvetno društvo vprizori v nedeljo, dne 26. novembra, ob treh popoldne in ob sedmih zvečer na šolskem odru krasno igro »Pri kapelici«. Vsi ste vljudno vabljeni!

Sv. Marko niže Ptuja. Za otvoritev našega kulturnega dela bomo uprizorili najnovejšo dramo pisatelja g. Ksaverija Meška »Pri Hrastovih«, v treh dejanjih, in sicer v nedeljo, 26. novembra, v Slomšekovi dvorani ob treh popoldne. — V vednost dajemo tudi, da bo prihodnja prireditev v večjem obsegu »Marijanska akademija« s prav lepim sporedom na praznik Brezmadežne, 8. decembra. Opozarjamo na to vse one, ki ljubijo našo faro in cenijo naše delo ter jih prav iskreno vabimo.

Poljčane. Prosvetno društvo v Poljčanah ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 26. novembra, po večernicah (ob treh) v dvorani. Vabimo vse člane in prijatelje katoliške prosvete, da se ga udeležijo. Bog živi!

Frankolovo. Prosvetno društvo proslavi v nedeljo, 26. novembra, dvajsetletnico cerkvenega pevskega zbora. Pri rani in pozni sv. maši bodo peli združeni stari in novi pevci. Po večernicah ob treh bo imel slavnostni govor senator g. Mihečič Alojzij, nakar se bo igrala Lavtižarjeva spevoigra »Mlada Breča«. Med odmorom bodo igrali tamburaši fantovskega odseka. Ponovitev igre bo v nedeljo, 3. decembra, ob isti uri.

Št. Andraž pri Velenju. Sedaj, ko so se naši fantje zopet vrnili domov, so se vnovič oprijeli dela v Prosvetnem društvu. Zopet je oživel naš Društveni dom, kjer se razlega petje in smeh veselih igralcev, ki hodijo k igriskim vajam. Študirajo namreč prelepo igro »Mlinar in njegova hči« in v nedeljo, 26. novembra, popoldne jo bodo pokazali na tukajšnjem odru. Zato prav vljudno vabimo vse domačine in sosede, da pridete v nedeljo v naš Društveni dom, kjer boste videli res nekaj lepega. Na svinje! Bog živi!

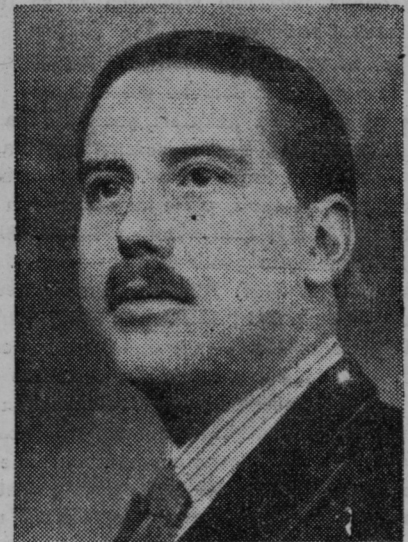

Nemški vojak prenaša strelivo na zapadnem bojišču

Naši rajni

Sv. Jurij v Slov. goricah. Pretekli četrtek so farni zvonovi zapeli v poslednji pozdrav Jezevi Liziki na Vardi. Po dolgi bolezni, ki jo je že leta vdana v božjo voljo prenašala, se je nenkrat poslovila od svojih dragih. Od daleč in blizu so se zbrali znanci, da jo pospremi na zadnji poti. Pevci so ji zapeli na domu in ob grobu, kjer se je svetnik v očetovskih besedah poslovil od nje. Pokojna je bila v svojem življenju vzorna članica Marijine družbe, z ljubeznijo je skrbelo za lepoto hiše božje. Dolga leta je bila cerkvena pevka in požrtvovalna moč pri Prosvetnem društvu. Da, še v hudi bolezni se je z mladostnim ognjem zanimala za dekliški krožek in z veseljem pripovedovala spomine nepozabne mladosti, ki jo je preživljala v mladinskih društvih. Naj nam ostane v nepozabnem spominu! — Njnim domačim in vsem sorodnikom naše sožalje!

Sv. Jurij ob juž. žel. V soboto, 4. novembra, so se žalostno oglašali zvonovi pri Sv. Lovrencu in št. Janžu ter oznanjali, da je umrla Krofličeva mama, Neža Kroflič, posestnica v Straži pri Teharjih. Pokojnica je bila znana daleč naokoli. Bila je zglede slovensko-katoliških gosposinj. Vzgojila je sedem sinov in hčerko, vse v strogo krščanskem duhu. Bila je tudi naročnica »Slov. gospodarja«. Kako je bila priljubljena,

Chambre, francoski letalski minister

Angleški iskalci min

je pričal pogreb, ki se je vil 7. novembra k Sv. Lovrencu. Dobri Bog ji obilo poplačaj njena dobra dela! Naj si sladko odpočije trpinika v domači zemlji! — Žalujoče naj Bog potolaži!

Rimske Toplice. Umrila je skrbna krščanska mati Roza Škruba v starosti 49 let. Rojena je

bila v Dobju pri Planini. Dosti je trpela radi boleznih, zadnja štiri leta je prebela v postelji. V zakonu je vzgojila dva sinova in hčerko. Na njeni zadnji poti jo je spremljalo mnogo ljudi. Naj rajni sveti večna luč! — Možu in otrokom ter vsem žalujočim naše sožalje!

jatelji Sv. Križa, da nam boste pomagali obnoviti, kar so naši predniki Bogu v čast postavili. Nabiralci darov bodo imeli pole potrjene z župnijskim pečatom v Belih vodah in s podpisom upravitelja župnije in romarske cerkve Sv. Križa. Se priporočamo!

Dopisi

Sv. Lovrenc na Pohorju. V soboto, 25. novembra, bosta obhajala v naši farni cerkvi zlato poroko ugledna posestnika v Recenjaku g. Franc Peitler in njegova žena Marija, roj. Podlesnik. Pred 50 leti, na god sv. Katarine, sta si pred oltarjem obljubila ljubezen in zvestobo. Jubilant je potomec »planinskega kralja«, ki ga je tako lepo opisal nemški pisatelj Achleitner v svojem romanu »Planinski kralj«. Jubilantom naša častitke!

Sv. Ožbalt ob Dravi. Naša prej zapuščena vasica se je začela zadnje leto lepo razvijati. Dobili smo železniško postajo in javno telefonsko govornico, za kar smo se potegovali že leta in leta. Naši splavarji grade vsako leto nekaj novih hiš ob banovinski cesti v Vurmatu, kjer kupujejo male parcele pod Kozjim vrhom, ki sicer ni primeren za stavbne parcele, vendar ni nikjer mogoče dobiti stavbišč v bližini cerkve in šole, ker je vsa zemlja v rokah veleposestnikov Nemcev in je nočejo prodati slovenskim delavcem. Potrebno bi bilo, da bi tu oblast posegla vmes, da bi se dobila potrebna stavbišča in se tako omogočil razvoj naše vasi.

Videž pri Slov. Bistrici. Kar tukajšnji ljudje pomnijo, smo na Videž dobivali pošto iz Slov. Bistrice. Sedaj se pa nekateri potrudili, da se nam od 1. novembra naprej dostavlja pošta iz Laporja. To ni prav, kajti v Slov. Bistrico imamo samo 3 km po lepi cesti, v Laporje pa 5 km po blatu. Nadalje hodijo naši otroci v šolo v Slov. Bistrico in nam lahko pošto dvigajo dnevno. Pa tudi pismonoša iz Slov. Bistrice nam je redno dostavljal pošto na dom, dočim nas sedaj pismonoša iz Laporja obišče le redkokdaj, pa še tedaj pusti vso pošto na enem mestu, tako da gre odprta karta dostikrat skozi deset rok, preden jo prejme naslovnik. Prav tako mora naša prostovoljna gasilska četa dnevno reševati različne in važne dostavnine od svojih nadrejenih oblastev. Na podlagi navedenih dejstev nujno prosimo merodajne činitele, da storjeno napako popravijo tako, da se nam bo tudi za naprej dostavljala pošta iz Slov. Bistrice kot se nam je do 1. novembra.

Nadole pri Žetalah. Letina je bila bolj slaba kot dobra. Vzrok je suša, saj skoraj tri mesece ni bilo znatnega dežja. Posebno hribovci smo revni pri pridelkih. Pač pa je bila strn srednje lepa. Vinogradi so dali srednji pridelek, kapljica pa je izvrstna. Toda cena je nizka, po zatrdilu krčmarjev baje zato, ker mora vsak kupec takoj po prevzemu plačati od litra 1 din občinske in 1 din banovinske trošarine. Ko bi oblast to omilila, bi se družinsko blagostanje v znatni meri dvignilo. Tudi sadje, predvsem slive in deloma tudi jabolka, je bogato obrodilo. Mnogo sadja je šlo v nič, ker ljudje niso imeli posode. Ker smo bili prisiljeni sadje radi pomanjkanja posode dati za vsako ceno, so se petični ljudje z našo zadrego okoristili in plačevali za kilogram sliv 30 do 40 par, za liter jabolčnika pa kvečjemu 50 par. Tako je umevno, da je dobil kmetič samo delo plačano, za blago pa nič. Glede pijančevanja, o katerem se toliko piše, povemo mi, ki imamo žganje, da ni samo naša krivda, da se v Sloveniji čezmerno pijančuje. Saj bi radi prodali, magari ves pridelek žganja in vina, da bi dobili potreben denar za nakup živeža, ki nam ga letos tako zelo

primanjkuje. »Prizad« se briga za banaške veleposestnike, da lahko ves pridelek žita drago prodajo, za nas revne slovenske kmete in kočarje se pa ne briga nihče.

Sv. Barbara v Haložah. Tukaj imajo ljudje ogromne količine dobrega jabolčnika na prodaj. Tudi mošančarja so dosti shranili. Vse to čaka na vnovčenje. Ta mesec smo sprejeli davčne položnice, ki so pa opremljene s tako velikimi številkami, kakor še nikdar. Kako naj sedaj ubog Haložan poravnava več raznih obrokov na jesen, obleče in obuje družino, plača galico, trgovske dolgove, nabavi zrnje, plača zavarovalnino, ako za svoj pridelek ne dobi toliko, da bi mogel vsaj za silo živeti. Naši trgovci pa so podražili cene vsem predmetom, razen soli. Kje pa naj jemljemo, da bomo vse plačali? — Tukajšnja sadna sušilnica je še vedno v obratu. Ta mesec je bilo velik obiskov od strani zanimancev, ki nameravajo drugo leto v svojih krajih zidati sadne sušilnice. Naš bivši provizor, sedaj župnik in dekan g. Gomilšek od Sv. Benedikta v Slov. goricah, je prišel z večjo skupino zavednih sadjarjev in g. Janez Čeh, drevesničar in predsednik Sadjarske podružnice od Sv. Bolfenka iz Slov. goric z večjo skupino sadjarjev. Prihajajo pa tudi posamezniki. Sušimo še naprej, dokler bo kaj. Kuhali smo tudi marmelado, dokler je bilo kaj sliv. Prihajajo tudi že vprašanja po ceni marmelade in suhega sadja. Vsem odgovarjamo, da ga po takih cenah, kakor ga dajo bosanski dobavitelji, mi ne moremo dati, ker so bile slive pri nas dražje kot v Bosni in nas stanejo mnogo drva in vozniki kakor tudi sušenje samo. Sveže sadje se prodaja sedaj po 2 din kg, sadja pa več ni, sadnih skladišč pa nimamo, domače shrambe pa so premajhne.

Sv. Križ pri Belih vodah. Zadnji shod v letošnjem letu bo v soboto, 25. novembra, na god sv. Katarine. V petek ob šestih zvečer pridiga in litanije. V soboto bo sv. opravilo s pridigo ob šestih in osmih. Romarji, pridite v teh lepih jesenskih dneh! — Prihodnje leto bo pri Sv. Križu stoletnica naše romarske cerkve, ki jo bo treba temeljito popraviti. Do vas se bomo obrnili, pri-

Dosedanjim in novim naročnikom „Slov. gospodarja“!

Trikrat smo objavili naročilnice za nove naročnike »Slovenskega gospodarja«. Prejeli smo lepo število naročnikov, toda mnogo je še naročilnic zunaj in prosimo, da jih res izročite takim, ki niso še naročeni. Ne pozabite lepih darov, ki smo jih razpisali za stare in nove naročnike, posebno ne na glavno nagrado v gotovini 5000 din! Pa ne pozabite tudi na to, da je »Slovenski gospodar« dosedaj naše edino domače štajersko glasilo in da je gost naših hiš že 73 let!

Prijatelji naši, sedaj vas prosimo, da ste do novega leta za svoj list požrtvovalni in da nam pridobite kar največ novih naročnikov!

Kmetje, pozor!

V vsem gospodarstvu se pozna vojna, dasi nismo v vojni. Zunanja trgovina je dobila povsem nove načine trgovanja, lov za blagom je dvignil cene surovinam na še enkrat, tudi dvakrat višjo ceno kot je bila pred vojno. Plačilne možnosti so vedno težavnejše, prevozi pa polni nevarnosti na vodi in na suhem.

Preprosto moremo opaziti te težave le na rastočih cenah. Imamo sicer razne odbore, ki naj se borijo zoper draginjo, toda ti odbori so dejansko brez moči, ker je gospodar položaja tisti, ki ima blago in že tako naredi, da ima le drago blago.

Povsem pravično je, da pri takih razmerah rastejo tudi cene kmetijskim pridelkom. Kmetijski pridelki pri nas niti preje niso bili v pravem razmerju s cenami industrije. Zaradi prenizkih cen je kmet propadal. Napravljali so razne operacije, kako bi rešili, izdajali uredbe o zaščiti kmeta, na ureditev cen ni šel nihče. Kmet bi lahko vse svoje obveznosti kril, ako bi mogel za svoje pridelke dobiti prave cene.

Ali pa dobi sedaj kmet res prave cene za svoje pridelke? Ne! Kmet še sedaj dobiva le en del tiste cene, za katero se njegov pridelek dejansko proda. Kdo dobi ostalo? Prekupci! Začelo se je zopet pravo verižništvo, kakor v verigi gre člen v člen, tako gre kmetsko blago iz rok v roke in morda skozi pet rok, da pride do tistega, ki to blago uživa. Samo en primer: te dni smo imeli priliko izvedeti sledeče: kmet je prodal bučno seme po 2.50 din za kilogram, verižniki so ga spravili na ceno 4.50 din za kilogram, ko je prišlo seme v tovarno za olje. Zakaj dobiva trgovec s sadjem toliko dobička, kakor je kmet prejel za blago in še več? Kdaj se je dvignila cena pšenice? Ali tedaj, ko jo je kmet prodajal ali sedaj, ko jo prodajajo prekupci?

Ni v korist kmeta, pa tudi ne v korist delavca in meščana, da je med obema toliko stopnic, toliko trgovin in veletrgovin, pa ne morda onih trgovin z obrtnim listom, pač pa verižnikov. Zato je naša zahteva: izločite verižnike! Kmet bo dobil boljše ceno in po mestih bodo ceneje kupovali naše pridelke.

Kmetje, ne nasedajte raznim prekupcem! Mi vas obveščamo in vas bomo obveščali o cenah in vsem, kar je potrebno, da ne nasedete. Prekupci ne smejo povzročiti, da bodo za njihov prevelik dobiček končno kmetje tisti, na katere bi se kazalo, češ da dvigajo draginjo.

Razgovori z našimi naročniki

Povračilo stroškov za oskrbo tujega otroka. G. Neža. Ze drugo leto imate na oskrbi tujega otroka. Z zakonsko materjo, otroka ste se dogovorili, da vam bo ona plačevala 50 din mesečno in dobavljala vso potrebno obleko, plačanih ste pa dobili le 110 din, dočim obleke mati sploh ni dobavila. Mati in tudi oče otroka živita v največji bedi, radi česar ste prosili pristojno občino, naj vam ona povrne oskrbovalne stroške ali odvzame otroka, pa ni občina ničesar ukrenila, niti kaj plačala, odnosno je plačilo izrečno odklonila. Tudi prošnja na okrajno načelstvo je ostala brezuspešna. — Oskrbovalne stroške vam je dolžna povrniti predvsem mati otroka, ker vam je ona izročila otroka v oskrbo in se zavezala plačati stroške. Ako ste videli, odnosno vedeli, da mati nima premoženja, bi bili pač morali prevzem otroka odkloniti. V podrejeni vrsti bi vam moral stroške nujne oskrbe povrniti oče otroka, ker je oče po zakonu dolžan otroka oskrbovati in ste vi namesto njega izpolnili to obvezo. Ker pa tudi oče ničesar nima, ne boste mogli dobiti povračila — vsaj dokler se premoženjske prilike staršev ne zboljšajo. Ako otroka nočete na lastne stroške oskrbovati, ga čimprej vrnite materi. Občine ne bi smeli prisiliti, da vam povrne omenjene oskrbovalne stroške, ker vam otroka ni ona izročila v oskrbo, niti vam ni obljubila povrniti stroškov — na drugi strani pa ima otrok še starše, ki so po zakonu dolžni skrbeti za svoje otroke. Poskusite še s prošnjo na bansko upravo — a mnogo upanja na uspeh ni, ker so proračunske postavke za podpore zelo male. Po štajerskem deželnem zakonu z dne 27. avg. 1896 pristojna sicer tretjim osebam, katere pomagajo ubožcu v nujni potrebi, pa niso k temu zavezane, pravica do povračila po okoliščinah potrebnih stroškov napram domovinski občini, a le takrat, ako je bila pomoč tako nujna, da se ni mogla poprej javiti krajevnim organom javne ubožne oskrbe in ako se je naznanila v treh dneh po njenem začetku občinskemu načelniku ali organu javne ubožne oskrbe domovinske ali bivališke občine. Ako se naznanilo poda po preteku tega roka, začne pravica do povračila šele z dnem prijave. Za razsojevanje takih terjatev ni pristojno sodišče, marveč banska uprava. — Tudi po zakonu o zaščiti ubogih, starih in onemoglih z dne 15. maja 1922 imajo člani občine, ki ubožajo in ne morejo pridobivati, pravico do vzdrževanja, odnosno do podpore iz občinskih sredstev, odnosno iz sredstev dobrodelnih ustanov, ki jih občina upravlja, a pod pogojem, da nimajo nikogar, ki bi bil po zakonu dolžan jih vzdrževati.

Pismonoša pri pogodbeni pošti in starostna oskrba. F. F. A. Bili ste pismonoša pri pogodbeni pošti s presledki skupno 23 let, nazadnje od leta 1922 do 1936. Vsa leta ste bili zavarovani pri bolniški blagajni, sedaj ste 69 let stari, popolnoma izčrpan, delanezmožen in brez sredstev. Poštno ravnateljstvo vas je napotilo na narodno skupščino, od katere pa ne dobite odgovora. — Od poštne uprave, odnosno ravnateljstva niste upravičeni ničesar zahtevati, ker ste bili uslužbeni pri pogodbeni pošti, torej v zasebnopravnem službenem razmerju. Narodna skupščina sicer lahko podeli milostno podporo, oziroma pokojnino, pa se te svoje pravice zelo redko poslužuje. Zaposrite kakega narodnega poslanca, da vam skuša izposlovati podporo od narodne skupščine. — Izjemo ma podeljuje na prošnjo podpore tudi Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu iz podpornega sklada za onemoglost tistim onemoglim (bivšim) zavarovancem, ki še niso dosegli pravice do rente radi onemoglosti, pa so bili po 1. juliju 1925 zavarovani pri OUZD za primer bolezni najmanj 250 tednov.

Ukradeni denar in kmetska zaščita. S. š. Doda to k našemu odgovoru, objavljenemu pod gornjo šifro, vam sporočamo, da je izšlo uradno tolmačenje, glasom katerega veljajo kot terjatve, ki izvirajo iz kaznjivega dejanja po členu 3. uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov, take terjatve, ki so nastale zaradi kaznjivega dejanja, ugotovljenega s kazensko sodbo. V primeru, ki ste ga nam opisali, ne bo več mogoče izposlovati kazenske sodbe, ker zastara pravica do preganjanja tatvine, odnosno utaje zneska 10.000 din v petih letih. Radi navedenega uradnega tolmačenja bi vam eventualna ugotovitvena tožba pred civilnim sodiščem ne mogla pomagati. Ostane vam le še možnost poslužiti se določbe člena 36., drugega odstavka uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov, glasom katerega dolžniki-kmetje ne uživajo zaščite po navedeni uredbi, ako so v boljšem gmotnem položaju od svojih upnikov. Gmotni položaj dolžnikov in upnikov se ocenja po njihovem imovinskem stanju na dan 26. septembra 1936. Terjatev upnikov, za čije znižanje, odnosno neznižanje gre, se pri tem ne vpošteva. Pač pa se vpošteva tudi premoženje zakonskega druga.

Ukinitev dosedanjih deputatov po novem viničarskem redu? V. V. Na vaše vprašanje, ali se po novem viničarskem redu reš lahko ukinejo dosedanji viničarjevi deputati, vam odgovarjamo, da določa novi viničarski red sledeče: »Če ima viničar na dan, ko stopi ta uredba v veljavo (bilo

je to 19. julija 1939), višje celokupne prejemke, kot jih določa nova uredba, se ti prejemki pred 1. novembrom 1939 ne morejo spremeniti.« Iz tega izhaja, da se prejemki lahko spremenijo, odnosno deloma ukinejo po 1. novembru. Po novem viničarskem redu pritiče viničarju na vsakega pol hektarja vinograda, ki ga obdeluje za vinogradnika, najmanj eno osminko hektarja deputatne zemlje (sposobne za pridelavo žitaric ali okopavin) in prav toliko travišča. Če pri vinogradu ni zadostne deputatne zemlje, mora vinogradnik namesto manjkajoče deputatne zemlje dati viničarju letno najkasneje do 1. novembra toliko krušnega zrnja, oziroma krompirja, kolikor bi se ga povprečno pridelalo na manjkajoči površini. V tem primeru se računa, da se pridelala 100 kg krušnega zrnja na 20 arih in 200 kg krompirja na 5 arih. Če ni zadostnega travišča, mora vinogradnik dati viničarju odgovarjajočo količino krme po odbitku stroškov pridelave ali protivrednost v denarju. V naravi pritiče viničarju še: prosto stanovanje; če k zgradbi spada vrt za zelenjavo, dobi tudi tega; steljo; ne glede na to, čigava je živina, ki jo viničar redi, razpolaga z gnojem, ki se pridelala od 1. decembra do 30. aprila, viničar, vendar le v korist deputatne zemlje in travišča, z ostalim pa razpolaga vinogradnik.

Koliko mark sme pošiljati sezonska delavka domov. S. L. Ste sezonska delavka v Nemčiji in vam ne dovolijo pošiljati domov več kot 35 mark mesečno. Vprašate, ali ne velja tudi za delavke določba, da se sme pošiljati po 40 mark mesečno. — Glede delavk, odnosno žensk ni določena nikakva izjema, marveč smete tudi vi pošiljati po 40 mark mesečno. — Ali boste mogli ostati tudi čez zimo v Nemčiji, bo odvisno od vašega delodajalca in nemških oblastev. Ni ovire, da ne bi mogli v tem primeru tudi v zimskih mesecih pošiljati denar domov, smatrali bi vas pa najbrž za stalno delavko (ne več sezonsko); kot taka pa smete pošiljati le 15 mark mesečno preko kliringa, deset mark pa preko pošte.

Koliko časa se morejo terjati odvetniški in izvršilni stroški. P. M. Leta 1933 ste v neki pravdi podlegli in bili obsojeni na plačilo odvetniških stroškov, nasprotniku. Nasprotnik je v izterjavo teh stroškov vodil zoper vas v letu 1934 izvršbo, katere je ostala brezuspešna, ker niste imeli nikake rubljive imovine. Vprašate, ali ima nasprotnik, ki vas od takrat naprej ni nič več terjal, obdnosno opominjal, še pravico zahtevati povračilo omenjenih stroškov. — Pravica, zahtevati izpolnitev obveze iz sodbe ali sodnega (izvršilnega) sklepa, zastara šele v tridesetih letih. Radi tega je nasprotnik še vedno, odnosno do leta 1963, oziroma 1964 upravičen zahtevati plačilo odvetniških stroškov in stroškov izvršbe.

Našim malčkom

KAKO JE DOBIL JEŽ SVOJE IGLE
(Pravljica)

(Konec)

»Ho, prijatelj zajček, kako lepo novo obleko imate!« je zaklical jež. »Kje ste jo pa dobili?«

Zajček je odgovoril:

»Mojster jež, ali ne veste, da je danes podaril ljubi Bog vsem živalim nove obleke?«

Jež je odkimal. Rad pa bi še on imel novo obleko, zato je vprašal zajčka, kje jo je dobil?

»Na nebeškem travniku,« je odgovoril zajček. »Ako hočete tudi vi novo obleko, hitite, drugače ne boste nič dobili.«

Jež je tekkel na vse pretege proti nebeškemu travniku. Ko je prispel tja, pa je že bilo prepozno. Travnik je bil prazen. Samo iglasta obleka je še ostala. Angelčka sta jo takoj oblekla ježu.

»Lepa, sicer ni,« si je mislil jež, »a boljša bo na vsak način ko dosedanja.«

Zahvalil se je in odcapljal proti domu. Ko je prispel do gozda, se je ustavil, da bi nekaj časa počival. Komaj pa je sedel, je v grmu za njegovim hrbtom nekaj za-

šustelo. Jež se je obrnil. V grmu je zagledal lisico, ki ji je iz oči bral, da nima nič kaj prijaznih namenov. Prestrašil se je in se hitro zvil v klopčič. Še bolj pa se je prestrašila lisica, ko je čavsnila po

njem. Bilo ji je, kakor da bi bila ugriznila v trnje, kajti ježeve igle so stale trdo in močno. Uvidela je, da nič ne bo iz pečenke, zato je jezno odšla.

Jež se je previdno iztegnil in tekkel naprej. Mislil si je:

»Moja iglasta obleka res ni lepa, a je dobra zaščitnica proti sovražnikom. Boljše ne bi bil mogel izbrati. Ne menjam z nobeno drugo živaljo.«

Tako je dobil jež, ki je prepozno prišel na nebeški travnik, svojo iglasto obleko in jo nosi še danes.

Nov redilni prašek za prašiče. Za 1 prašiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštnino 26 din.

Prašek za pitanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedu in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Pravi Redin, Govedin, Mlekin, Konjin ter Mostin se dobi samo v zavitkih z gornjimi slikami in ga prodaja samo

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

Avgust Šenoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

22

»Da, res je, Mato je obiral,« je dejal Janko in gledal v tla.

»Ti, ti!« je zopet planil Martin. »To so Matove priče. Ta lump, ki ti utegne za groš desetkrat pri-seči, ki mu ne veš, odkod ga je veter prinesel — in ta pijanec je tudi tu!«

»Prosim vašo milost,« je Janko zagondral, »danes še kapljice nisem videl. Jaz vem, kaj je naredba in kaj je slavna sodnija. Jaz nisem kriv, če komu ni prav, toda resnica se mora povedati. Jaz sem to povedal kot pokoren služabnik slavne gosposke.«

»Mato je slivo obiral, Mato?« se je drl Martin.

»Da, da,« se je otresal Pavlekovič.

»Pa jo je res, da!« je zavpila od zadaj Matova sestra, ki je doslej z rokami v boku ves čas nekaj mrmrala. »Za božič sem jih še košarico nasušila. Res je. Martin je gospod. Hoče se mu našega siromaštva. Ne boste, ne!«

»Rogo humillime, da se konštatira v protokolu,« se je oglašil advokat.

»Ali vas je kdo kaj vprašal?« se je zadr Martin na žensko. »Seveda ste obirali, ker sem vam jaz dal. Obirali so tudi otroci moji in Matovi, pobirale so tudi goske, a tiste slive, ki so padle in obležale, te je pojedla zemlja. Skup smo obirali in pobirali, ker smo si bili dobri sosedi, iz enega in istega kozarca smo pili, ker ni bilo med nami ne ograje ne svaje, ker nismo spraševali, ali je to zrnce moje ali tvoje. Zdaj pa si vi to, kar je bila moja dobrota, prisvajate in trdite, da je po pravici vaše.«

»Rogo humillime,« je zavpil advokat in vzdignil roko, »da se to lastno priznanje konštatira v protokolu. Haec circumstantia est maximae gravitatis. Sam je rekel, da je Mato obiral.«

»Seveda — in nisem mu branil.«

»Draga moža,« je spregovoril sodnik mirno, »poslušajta me! Vidva sta si od nekdanj sosedu in bila sta si prijatelja.«

»Res, vaša milost!« se je zaletel Martin v besedo. »Kakor brata sva si bila, dokler se ni ta kuga med naju zajedla, kakor so tele krive priče tu.«

»Molčite, Martin!« je sodnik nadaljeval. »Ali je vredno, da se pravdata tako kakor največja sovražnika, ali ne bi bilo bolje, da živita eden z drugim složno in mirno? Pa zakaj sta se skregala? Zaradi nesrečne slive! Dajta, moža, pobotajta se, brez te slive ne bosta ne Martin ne Mato prišla na kant.«

»Hvala lepa za pouk, vaša milost,« je rekel Mato, ki mu je Mikica v tem že namignil, »toda jaz hočem svojo pravico in prosim za sodbo.«

»Zdaj saj sami vidite, gospod sodnik,« se je razjezil Martin, »kako mu je srce hudobno.«

»Rogo humillime!« je ustavil advokat nadaljnji razgovor. »Fiat justitia, moj klient ne pristaja na nobeno poravnavo.«

»Naj plača! To je najboljša poravnava,« se je zadr Matova sestra s strani, Janko pa je pokimal z glavo.

»Vi se torej nikakor nočete poravnati, Mato?«

»Hvala, nočem.«

»Eh!« je zavpil Martin, razžaljen v dno srca, »pa si vzemite vse, slivo pa še vrt pa še hlev pa še hišo, ko se je že vsa človeška nesreča nad me zgrnila! Jaz nisem nobeni božji duši nič hudega storil, Bog mi je priča, nad me pa se je spravila sodnija, nad me so se spravili hudobneži, ki so mi pol premoženja uničili. Za mene ni pravice, ko zahtevam, da se krivica kaznuje. Ni tata, mi pravijo, ni ga mogoče najti, pa še pridejo in me oglobijo za to, kar je moje. Vzemite vse, jaz nočem nič, nočem ne fiškala ne sodnije, resnica je, kar so vam krive priče povedale. Jejte moje srce, popijte mi mojo kri, dokler se ne zakopljem v črno zemljo, da ne vidim ljudi, med katerimi ni več božje pravice. Vzemite si vse!«

To je rekel kmet napol v joku, mahnil je z rokami in šel v hišo.

»Ti se nočeš pravdati,« se je advokat zasmejal za Martinom, »ampak jaz se hočem. Le počakaj!«

»Komisija je opravila,« je izjavil sodnik, »čez kak dan boste dobili razsodbo vi, Mato, pa tudi Martin. Komur ne bo prav, ta se lahko pritoži na višje sodišče.«

Sodnik se je s pisarjem odpeljal, advokat in priči pa so zavili k Pavlekoviču, da popijejo čašico vina.

Že je teh čašic bilo precej, ko se je Mato spomnil svojega sina.

»Kje je Andro?« je vprašal sestro.

»Ne vem. Ko je prišla komisija, je šel ves divji od doma. Odtlej ga ni.«

»Šel je proti mestu,« je dejal Janko. »Videl sem ga na cesti.«

Mikica ni rekel nič, ali v tem hipu ga je minilo veselje in tudi žeja.

Sodnija je kmalu nato poklicala priči in ju zaprisegla. Da je bil Mikica v mestni hiši že kaznovan in sicer s pet in dvajsetimi palicami, da torej ni mogel veljavno pričevati, to je bilo že davno pozabljeno.

Martin ni šel na sodišče in ni hotel iti. Duša ga je pekla, srce mu je kipelo. Sodnija je presodila, da mora Martin plačati slivo, kolek, advokata, kočijo, priči, da mora vsega plačati samo sto goldinarjev. Zmečkal je obsodbo, ki mu jo je bil župan Janko pustil na mizi, medtem ko je bil on zdoma, in ki mu jo je prečitala hčerka. Bil je tu zapisano, da lahko apelira na višje sodišče, toda Martin tega ni storil. Molčal je in stiskal zobe, molčal je in ni pogledal človeškega obraza razen svojo edinko Maro, pa tudi ona na njem ni videla nič drugega ko žalosten obraz in če ga je vprašala: »Kaj ste tako žalostni, oče, kaj vam je prišlo na srce?« ji je odgovoril: »Nič mi ni, Mara.«

Dekle je hotelo očeta potolažiti; delala je od zore do mraka, skrbela za hišo in polje, pa tudi njej ni bilo nič laže pri srcu. Visok plot je ločil Lončaričevo od Pavlekovičeve hiše, kakor da sta to dva različna sveta, toda kadar koli se je dekletu na te nemile deske ozrlo, zaigralo ji je srce bolj živo, bilo ji je, da bo preletela to ograjo, ki sta jo postavila jezna očeta. Kajti kaj pomaga, svet ima svoje zakone, toda srce ima svoje in ti so močnejši od vsake človeške zapovedi, in kadar v to preprosto kmečko srce, ki ne ve za ljubimkanje gospe, ki največkrat niti ne sme niti ne more vedeti za ljubezen, kadar v to preprosto kmečko srce po kakem čudežu pade zrnce, iz katerega cvet ljubezni vznikne, tedaj zacveti ta cvet lepše, tedaj se korenina globlje zaplete, kot pa to gospoda v svojih povesticah pišejo. Malo kdaj crne solza od srca na vaše trate, ali kadar katera pade, ne posuši se zlahka; malo vzdihov čujejo te zelene vaše gošče, ali kadar tu katera duša iz globine vzdihne, ta vzdih se čuje do nebes. Ljudje ne vidijo solz, ne čujejo vzdihov, to je sveta skrivnost, globoko v srce zakopana, Bogu priporočena, od ljudi neslutena.

To sveto skrivnost je nosila Mara v svojem srcu, ki je bilo kakor čaša polna pelina. Nihče za to ni vedel, niti oče, nihče razen mladeniča, ki ji je bil dušo odprl.

Toda njega ni bilo blizu. Sonce za soncem se je pripeljalo od vzhoda, ali ona ni videla njegovih oči. Dan za dnem je Sava šumela, ali ona ni čula njegovih stopinj. Zjutraj in zvečer so ptice prepevale, ali ta pesem ni bila pesem ljubega. Stokrat jo je pobozal vetrič, da jo je ohladil. Čemu ji je bilo treba hladnega vetriča! Saj ji dekliška lica niso gorela od ljubih poljubov.

Ni ga bilo doma, ni ga bilo na vasi, niti v mestu ga nesrečnica ni videla. Bil je, ko da mu je veter zabrisal vse sledi.

Kam je šel? Sam Bog vedi.

Ali se je izneveril?

(Dalje sledi)

Lep uspeh dinarske zbirke za obmejno božičnico

»Slov. gospodar« se je v nekaj številkah z vso vnetostjo zavzemal za dinarsko zbirko, ki bi naj pripomogla k božičnemu obdaru vanju revnih otrok na naši severni meji. Po naših slovenskih mestih, trgih in vaseh je prevzela zbirko zadnjo nedeljo naša mladina obojega spola. Posebno se je izkazala po mestih »Slovenska dijaška zveza« in na deželi pa fantovski odseki in dekliski krožki, ki so nabrali pod geslom »Trdna meja — varna domovina« po dinarjih znatne vsote, s katerimi se bo lahko poskrbelo marsikaj ob Božiču za naše obmejne malčke. Uspeh nabiralne akcije »Slovenske straže« še sicer ni znan od povsod, vendar je zadovoljiv ter hvale vreden, ako vzamemo samo vsote, katere so položile na oltar slovenske domovine naša mesta.

V Mariboru je nabrala naša dijaška mladina zadnjo nedeljo 8000 din, v Celju 5000,

in v Ljubljani pa okrog 20.000 din, in to samo po cestah. Tu sem niso vštete nabirke, ki so se izvršile po šolah med šolskimi otroci in dijaki.

V Ljubljani se je prijaviło za nabiranje 600 dijakov in dijakinj, ki so se podali s 300 nabiralniki na ljubljanske ulice ter ceste in so zbrali od zavednega občinstva omenjeno lepo vsoto, ki bo znatno pripomogla k utrditvi naše severne meje v sedanjih resnih ter hudih časih.

Naši vrli mladini, katera je pokazala zadnjo nedeljo toliko zavednosti in požrtvovalnosti, bodi izrečena v imenu »Slovenske straže« iskrena zahvala z zavestjo, da se nismo varali, ko smo potrkali v našem listu na zavednost našega upa — mladine v naših organizacijah. V imenu obmejnih otrok iskreni: Bog plačaj nabiralcem ter darovalcem!

*

Ureditev prometa med Mariborom in Št. Iljem ter drž. mejo

Z ustavitvijo osebnih vlakov na progi Maribor—Št. Ilj je nastalo med prebivalstvom v tem obmejnem predelu nemalo razburjenje. Bili so ustavljeni ravno tisti osebni vlaki, ki so doslej najbolj vzdrževali promet med Mariborom in obmejnimi kraji: Pesnica, Jarenina, Št. Ilj, Marija Snežna, Svečina itd. Vse prizadete občine so se s posebno deputacijo obrnile na bivšega poslanca g. Žebota in ga prosile, da se naj za stvar zavzame, da bi bil promet zopet mogoč. Iz Št. Ilja, Cirknice in Pesnice se vozi v mariborske šole in nazaj veliko število otrok naših železničarjev, drugih državnih uslužbencev kakor tudi privatnikov. Z ustavitvijo vlakov pa je nenkrat postal položaj za starše teh otrok silno mučen. Da bi otroke nastanili in prehranjevali v Mariboru, za to nimajo denarja. Vlaki pa so bili naenkrat ustavljeni.

Bivši poslanec g. Žebot je takoj posredoval pri vodstvu Mestnih podjetij v Mariboru, naj se vpelje med Mariborom in Št. Iljem avtobusna zveza, da se gre tako ljudem na roko. Sedaj vozi izpred glavnega kolodvora v Mariboru do pošte v Št. Ilju (gostilna Sfiligoj) redno vsak dan avtobus, in sicer z odhodom ob 11.15 iz Maribora in ob 12.45 izpred pošte v Št. Ilju. Da

je bila ta zveza nujno potrebna, kaže na tem, da je avtobus zelo dobro zaseden. S tem opozarjamo Mariborčane in tudi druge, ki imajo kaj opravka na progi Pesnica—Št. Ilj, da se poslužijo avtobusa, ki vozi izpred glavnega kolodvora vsak dan ob 11.15.

Bivši poslanec g. Žebot je dobil te dni od železniškega ravnateljstva v Ljubljani pod št. 27.075-41 z dne 17. nov. 1939 dopis, ki se glasi:

»Na Vaš dopis z dne 10. nov. glede prometa potniških vlakov na progi Maribor—Št. Ilj sporočam, da vozi od 15. nov. dalje na omenjeni progi še en par potniških vlakov. Vlak odhaja iz Maribora proti Št. Ilju ob 7 zjutraj in se vrača iz Št. Ilja v Maribor ob 17.40. Po zagotovitvi uprave nemških železnic bo z 10. januarjem uveden zopet osebni vlak, ki je odhaja iz Maribora ob 10, in vlak, ki je prihajal v Maribor iz Št. Ilja ob 12.14.«

Tako je na progi Maribor—Št. Ilj za naše obmejno prebivalstvo osebni promet sedaj zopet ugodno urejen. Poudarjamo pa, da bo avtobusni promet med Mariborom in Št. Iljem vzdržan samo, ako bo dovolj potnikov.

*

Pred zaključkom lista došle vesti

Poljska armada v Franciji

Po zlomu in zasedbi Poljske je pobegnilo mnogo poljskih častnikov in vojakov iz razorožene domovine in tudi iz ujetništva. Hrabri poljski vojaki so odnesli s seboj polkovne zastave. Veterani iz legij rajnega maršala Pilsudskega so se zopet zbrali na zapadu, kjer hočejo pomagati pri končnem obračunu s sovražniki poljske domovine. V Združenih ameriških državah in Kanadi živi pet milijonov Poljakov, kateri pošiljajo sedaj denar in se tudi priglajajo za vstop v poljsko armado, katera se zbira na Francoskem. Na tisoče poljskih rudarjev iz Francije ter Anglije se zbira in javljajo, da hočejo prostovoljno na rešitev podjarmljene domovine. V Franciji naseljeni Poljaki, katerih je nad pol milijona, se priglajajo k naborom, kakor da bi živeli na Poljskem. Poveljnik nove poljske vojske je general Sikorski, ki je obenem tudi ministrski predsednik. General Sikorski je izjavil pred kratkim,

da je sedaj v Franciji nad 80.000 poljskih vojakov, ki so porazdeljeni na pet divizij po 15.000 mož. Priglasilo se je že nad 500 častnikov. Jedro novega poljskega letalskega zbora tvori 400 poljskih letalcev, ki so služili vsi v poljski armadi in so pribežali potem v Francijo.

Dopisi

Velenje. Pred nedavnim je tukajšnji trgovec g. Simon Blatnik slavil svoje srečanje z Abrahamom, kar je združil s proslavo 30 letnice svoje trgovske obrti. Svojim odjemalcem je pripravil jubilat za to priliko dvoje koles. Zbralo se je precej reflektantov, ki so napeto pričakovali, komu nakloni žreb srečo, da se bo vozil s kolesom. Po žrebanju je prišla na vrsto pogostitev, kar je spravilo ljudi v veselo razpoloženje. Besede so se usmerile v politično plač. Napadala se je vlada in parlament, kateremu se je očitalo, da že 20 let ničesar ne dela. Povedalo pa se ni, kdo že od leta 1929 dalje podpira vse tiste, ki so v

Beograd hodili prodajat naš slovenski narod. Tudi o tem se ni govorilo, kaj vse je zagrešila JNS diktatura nad slovenskim ljudstvom. Sedaj, ko se bližajo volitve, hočejo nekateri očistiti struge, da bi voda bolje tekla na njihov politični mlinček. Pa je težavno delo, ki ne obeta prav nobenega uspeha. Tudi tiste volilne ceste, ki jih bodo za časa volitev »gradili« po Cirkovcah in Plešivcu, jih ne bodo rešile. Prav tako bo propadel delavsko-kmetijski pokret, za katerega se je nekdo omenjeno nedeljo goreče zavzemal.

Sv. Bolfenk pri Središču. Podružnica Sadjarškega in vrtnarskega društva bo imela drugi redni občni zbor v nedeljo, 10. decembra, po rani sv. maši (ob osmih) v šoli. Obenem se bo vršilo zanimivo in poučno strokovno predavanje. Sadjarji naše okolice se vabijo, da se občnega zbora in predavanja udeležijo v obilnem številu.

Razkrižje pri Ljutomeru. Znani dopisnik nekoga hrvatskega lista obžaluje našo šolsko deco, ker jim »slovenski liberalni učitelji tolmačijo veronauk«, mi pa pravimo, da so naši otroci mnogo srečnejši, ker jih uče slovenski katoliški učitelji, kakor pa deca v štrigovi. Prav za prav ni treba odgovarjati na ta dopis, kakor tudi nismo na druge, ker se takim člankom lahko smeji vsak otrok, ki hodi v drugi razred ljudske šole. S takšnimi članki si dotični list tudi ne bo pridobil v Razkrižju naročnikov. Tudi na ta način jih ne bo pridobil, če si izmišlja imena, ki v Razkrižju ne obstojajo. Mi smo že večkrat povedali in v javnosti pokazali, kdo smo in kaj želimo, zato se tako abotnim člankom lahko mirne duše smejimo.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Ljutomer. Vaš dopis radi napada na sodišče nemogoč. — Olimje. Radi osebnega napada dopisa nismo mogli objaviti. — Beltinci. Naš list ne more objavljati nad en mesec starih vesti. — Irje pri Rogški Slatini. Vašega dopisa o nesreči ne moremo objaviti, ker Vas ne poznamo. — Dežna pri Podlehniku. Vašega poročila ne moremo prej objaviti, dokler ne dobimo tozadnega obvestila od oblasti.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Majer, 3—5 delovnih moči, se sprejme na večje kmečko posestvo v Slov. goricah. Ponudbe z opisom dosedanje zaposlitve je poslati na podružnico »Slovenca« Celje pod »Vesten«. 1729

Hlapec, samski, do 35 let, ki razume vinogradna in poljedelska dela, z dobrimi spričevali, se sprejme 1. decembra. Predstaviti pri: Podliesnig, Maribor, Badlova 7. 1730

Služkinjo na malo posestvo, katera zna molziti, nad 20 let staro, sprejmemo v stalno službo; plača 150 din. Caf, Maribor, Pobrežje, Ob Dravi 1. 1733

Hlapec in dekle, nad 35 let, poštena, iščem za gorsko župnišče. Zglasiti se osebno s priporočilom svojega župnika. Plača 150 in 100 din mesečno. Ojstrica, postaja Dravograd. 1734

RAZNO:

Kupim lepe zeljnate glavé. Lovrec, Maribor, Koroška cesta 31. 1728

Na dobro domačo kapljico vas vabi Aleksa Veronik, Ribniško selo 6. Toči se pravo šentpetrsko vino. 1727

»Pri starinarju«, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, kupite najceneje ostanke raznih tovarn: otroške oblečke iz barhenta od 11 din, predpasnike, gate, moške srajce od 11 din, hlače za moške in ženske, kovane čevlje od 88 din, skoro nov šivalni stroj 800 din. 1731

Pozor kmetovalci! Kupim vsako množino črnega gabra od 18 cm naprej debelega ter tudi hrastove prage in druge vrste trdega lesa. Ponudbe: Rudolf Dergan, Laško. 1732

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglašju stane Din 1.— (Prekljici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova. ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Fekovski vajenec, močan in zdrav, poštenih staršev, se sprejme. Vsa oskrba v hiši, Josip Prekopec, pekarna, Sv. Jurij ob juž. žel. 1712

Stalna služba! Delavska družina se išče za kravjerejo, svinjerejo in poljedelstvo. Posestvo Gamsenegg, pošta Guštanj. 1718

Sodarskega pomočnika sprejme pri dobri hrani in stanovanju Ramšak, sodar, Maribor, Meljska cesta 10. 1722

Viničar s štirimi delovnimi močmi se sprejme. Puh, Gregorčičeva ulica 8/I. 1726

Viničarja s 4—6 delovnimi močmi vzamem takoj pod dobrimi pogoji. Pernat Vinko, posestnik, Ptuj. 1677

Kravarja, z večletno prakso pri molži in oskrbovanju živine, išče banovinski zavod. Naslov pove uprava lista. 1679

LOKALI IN STANOVANJA:

Stanovanje na deželi, blizu Maribora, ob progii, se odda za mesečnih 120 din. Naslov v upravnistvu. 1715

POSESTVA:

Ugodno prodam malo posestvo z mlinom v okolici Maribora. Naslov pove uprava. 1711

Kupim posestvo do 20.000 din. K. P., Sv. Križ 59, p. Zg. Sv. Kungota. 1719

Prodam gostiino z mesarijo, štirje orali zemljišča, na prometnem kraju. A. Gamsner, Zgor. Sv. Kungota. 1721

Prodam posestvo, šest oralov, v lepem stanju, ob banovinski cesti. Polanec Ivan, Ploderšnica pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. 1724

Gozd za sečnjo z okoli 150 kub. metri mehkega in trdega lesa takoj prodam. Več pri Križnik, Vrnsko. 1725

RAZNO:

Damo za svojega 12 letnega fanta, brez staršev, boljši kmečki družini. Vprašati pri Pinter, Studenti pri Mariboru, Kalohova ulica 27. 1717

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Nogavice vseh vrst; oblačila moška, ženska, otroška; najnovejše, najcenejše v trgovini — pletilnici »MARA«, Pongračič, Celje, Slomškovo trg 1 (poleg cerkve). 1533

Zrebetno kobilu prodam. Jožefa Koroša, Laznica 31, pošta Limbuš. 1710

Lovsko dvocevko, fino risanico, prodam za 1200 dinarjev. Vprašati na pošti Ruše. 1720

Priporoča se Kupčič-eva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1600

Specialist za ženske bolezni in porode

Dr. Ipavic Benjamin

Maribor, Tomšičev drevored 4,

zopet ordinira.

1716

Kiše za sadje in krompir poceni dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5.

Prodam kompletno žago venecijanko, na željo tudi posamezne dele. Kumprat (Kammrad) železen z gabrovim zobovjem (premer 2.70 m), pripadajoča železna krona 60 cm, vreteno, razne transmisije, qermenice, osi in ležaji, vse v najboljšem in porabnem stanju. Naslov: Franc Tretjak, Slovenjgradec. 1682

Konjske koce, posteljne odeje, nogavice, perilo, obleke, predpasnike, dežnike, rute, blago za ženske obleke, perilo, posteljnino, volno za strojna in ročna dela, pletene obleke, vse vrste pletenine kupite najugodnejše v novi trgovini in pletilnici »MARA« A. Oset, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1486

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, mečenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

Z A Z I M O

damske in moške plašče, obleke, klobuke, pletenine, trikotažo itd. v veliki izbiri najugodnejše pri

JAKOB LAH

MARIBOR — GLAVNI TRG 2

Dokler zaloga, cene brez poviška!

Knjižno nagrado za din 100

in več manjših po 50 in 25 din nudi ravno kar izišla

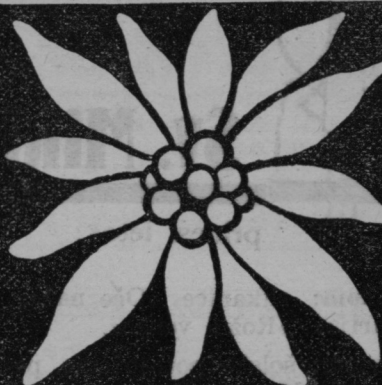
Družinska Pratika

za leto 1940 vsakomur, ki bo med srečnimi reševalci zelo lahke nagradne uganke. Zato ne odlašajte z nakupom! 1695

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

MR. BAHOVEC

PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

Reg. br. 12.451/32

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskim cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m Ia. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Pri seriji Z-1—5 Vam dovolim celo 10 % popusta. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloga traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Kralja Petra trg. 1529

Posestnik s kapitalom, samski, v lepem kraju tik farne cerkve, bi poročil gospodično ali vdovo brez otrok, staro 30—40 let, ki je vajena gospodinjstva in kmečkih del. Pismene ponudbe z navedbo dote in natančnim naslovom je poslati podružnici »Slovenca« v Celju pod značko »Gotovina«. 1707

Podpisani razglašam, da nisem plačnik za stroške, ki jih napravi moja hčerka Bračić Franciška. Ivanjševci, občina Negova. Bračić Franc, posestnik in mlinar. 1714

Iz lastne pletarne

dobite najcenejše otroške, ženske in moške jopice, rokavice, nogavice, kapice, spodnje perilo pri LUNA, Maribor, s a m o Glavni trg 24. 1701

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Izplačuje točno vse vloge stare in nove.

Dovoljuje posojila in trgovske kredite.

Sv. Miklavž

prinesi letos:

Otrokom: slikanice »Oče naš«, »Zdrava Marija«, »Rožni venec«.

Šolarjem: šolske potrebščine, pa lepe povestice »Male knjižnice«, ki smo jim ceno znižali na 1 din za povest, ali lep molitvenik »Bogu hvala«.

Dijaštvu: nalivno pero, lep svinčnik, aktočko, razne knjige.

Fantom: lep žepni notes ali foto-album.

Dekletom: lepo sliko ali lep kip ali spominsko knjigo.

Možem: koledar »Slov. gospodarja«.

Ženam: naročnino za list »Kmečka žena«.

Če imaš pa letos kaj več sredstev na razpolago, pa kupi še kaj več! Vsega na izbiro dobiš v

Tiskarni sv. Cirila, Maribor - Ptuj

Izkoristite ugodno priliko!

nepremočljivi **VOLNENI** hubertusi v vseh barvah din 275.—

zimske suknje (štucer), popolnoma vatrane din 225.—

zimske suknje iste s kožuho din 250.—

Fantovske obleke od 60.— din naprej, vsakovrstne moške obleke, hlače, perilo, pletene jopice, moške puloverje, vsakovrstno manufakturno blago po zelo znižanih cenah, flanel-odeje, dalje klot-odeje z zajamčeno belo vato po 100.— din, moške in ženske nogavice od 5.— din naprej, moške in ženske predpasnike po 12.— din —

dobite v modni in konfekcijski trgovini 1344

JURIJ KOKOL
Maribor, Glavni trg 24

nasproti glavne avtobusne postaje

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POZAR

VLOM

STEKLO

KASKO

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ŽIVLJENJE

KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Iz tehtnega vzroka

hočem izprazniti veliko zimsko zalogo volnenega blaga za ženske in moške plašče ter obleke, barhenta, flanela, koc itd. Prepričajte se o znižanih cenah v izložbah in v lokalu za modo in konfekcijo ter v oddelku ostankov pri tvrdki 1700

ANTON MACUN

MARIBOR

Gosposka ulica 8—10.

Dekleta, žene!

Ročno delo je najlepša zabava v dolgih zimskih večerih. Veliko izbiri najlepših vzorcev za vsakovrstne namizne prte, posteljna pregrinjala, kuhinjske garniture, posteljno in drugo perilo najdete

v **Cirilovi tiskarni, Ptuj, Slovenski trg 7,**

kjer Vam jih predtiskamo na platno. Dobite lahko tudi že predtiskane prtiče in vsakovrstno prejico za izšivanje istih.

ABOZA-HUBERTUSI
ABOZA-OBLEKE

ABOZA-prodajalne:

I. Preac, Maribor, M. Kotnik,
Glavni trg 13 Grajski trg 1

Vsi, ki potujete,

ne pozabite na

novi vozni red!

veljaven od 28. oktobra 1939

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslani naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

Kupujte pri naših inserentih!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.